Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа эхилһэн 1921 оной декабрин 21-нэй гарана | № 44 (13533) | 1974 оной февралиин 21, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ХОЛБОО БАРИСААТАЙГААР

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин Шулуутын станциин коллектив бага гаргашатайгаар, ехэ ашаа шэрэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлнэ. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэл соо эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ гараа. Вагонуудта ашаа ашаха даабари 1,3 процентээр, ашаа буулгаха даабари 4,4 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Вагонуудай миин байха саг, 1972 онойхитой жэшэхэдэ, 4,6 часаар хороогдожо, түмэр замаар ехэ ашаан шэрэгдээ.

Урдань гээгдэлдэ орожо ябаһан энэ коллектив үнгэрһэн жэл соо иимэ һайн үрэ дүн туйлаба гээшэ. Шулуутын станциин коллектив яагаад энэ гээгдэлһээ гараһан байгаа хаб? Эдэнэр 1973 он соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм. Тиигэжэ Шулуутын леспромхозой коллективые мүрысөөндэ уриһан байгаа. Шулуутын леспромхозой коллективые мүрысөөндэ уриһан байгаа. Шулуутын леспромхозой модошод вагонуудта модо түргэнөөр ашаалдаг болоо. Харин түмэр замшад хэрэглэгшэдтэе саг болзор соонь вагонуудые үгэдэг бэлэй. Энэ коллективүүдэй хүдэлмэришэд тон эбтэйгээр, бэе бэедээ туһалалсан хүдэлдэг болоо. Тиигэжэ вагонуудай миин байха саг хороогдобо. Һара бүриин даабари дүүргэгдэдэг байха юм.

Шулуутын леспромхозой хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй декабрь һара соо илангаяа үндэр бүтээсэ туйлаба. Энэ коллективүүд 1974 он соо бүри эршэмтэйгээр хүдэлхэ гэһэн хараа зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абабад. Иимэ эбтэйгээр хүдэлжэ байгаа һаа, эдэнэр бүришье һайн үрэ дүн туйлаха бээзэ гэжэ һанагдана.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ХҮДӨӨДЭ БАЙНАШ— ТЕХНИКЭ ШУДАЛА

Мүнөө үе сагай колхоз, совхозууд бүхы юумэеэ оньһото техникын хүсөөр хэдэг, бүтээдэг болоно байна. Талан дээрэхи хүдэлмэриие бүхыдэнь трактор, комбайн, автомашинаар хэдэг болонхой. Тоог дээрэ ороһон тарииешье электрын хүсөөр сэбэрлэдэг, хатаадаг, автомашинада ашаалдаг гээшэ. Тэрэшэлэн мал ажалдашье техникын хүсэн жэл ерэхэ бүри ехээр хэрэглэгдэдэг болоно байнхай. Энэ табан жэлэй эсэс хүрэтэр бүхы үнеэдээ машинаар һаадаг болохо, һаалиин фермын хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха зорилго табигданхай.

Мүнөө республикын колхоз, совхозуудта мүнөө бии байгаа трактор, комбайн, автомашина болон бүхы моторнуудай хүсые тэндэ ажалладаг зондо хубаарилха болоо һаа, хүн бүхэндэ 18 моринной хүсэнтэй адли техникэ хүртэнэ бшуу. Ондоогоор хэлэбэл, хүдөөдэ ажалладаг хүн бүхэндэ условно нэгэ трактор хүртэнэ ха юм. Саашадаа энэ хүсэн бүри ехэ болохо хараатай.

Тиимэһээ мүнөө сагта хүдөөдэ ажалладаг хүн бүхэндэ трактор, автомашина жолоодохо эрилтэ табигдана. Урдань урдань хүдөөгэй хүн бүхэн (ехэ багаһаа) мори хүллэжэ шададаг байгаа һаа, мүнөө тэрээнтэй адли трактор, машинануудые хүдэлгэжэ шадаха ёһотой бшуу.

Энэ социальна, ажахын болон политическэ ехэ шанартай зорилгые бэелүүлхэ хэмжээнүүд абтажа байнхай. Эхэ оронoймнай түрүү колхоз, совхозуудай олониинь энэ эрилтэдэ хүрэмөөр болонхой. Мүн манай республикада ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Эгээн түрүүн хүдөөгэй дунда һургуулиин ахалагша классуудай бүхы һурагшадые трактористын, жолоошоной мэргэжэлтэй болгохо, дунда һургуули дүүргэһэн аттестат абахадаа, нэгэн доро механизаторай мэргэжэлэй үнэмшэлгэ абаха арга бии. Мүнөө үедэ манай республикын хүдөөгэй таби гаран дунда һургуулинуудай 9-дэхи, 10-дахи классуудай хүбүүд, басагад механизаторай мэргэжэл шудална. Энэ талаар Захааминай аймагай Михайловкын дунда һургуулиин коллектив бүтэдэндэ жэшээ харуулна. Эдэнэр совхозойнгоо, «Сельхозтехника» отделэй хүтэлбэрилэгшэдтэй үгээе ойлголсожо, һургуулидаа хэшээл үнгэргэхэ «ДТ-54», «МТЗ-2», «МТЗ-50» тракторнуудтай, элдэб бусад машинатай болоһон байна. Һургуулидаа трактор шудалха тусхай кабинедтэй болонхой. Эндэнь «ГАЗ-51» автомашинын, «МТЗ-2» тракторой мотоор бии. Һурагшадта гурбан багша-инструктор ном заадаг, техникэдэ һургадаг байна. Тиигэжэ үнгэрэһэн гансахан нёдондо жэлдэ һургуули дүүргэһэн һурагшадай 41-ыень механизаторай мэргэжэлтэй болоһон байна. Эдэнэрэй 29-ниинь 3-дахи классай тракторлистын эрхэ олоод, 11-ниинь Михайловкын совхоздо трактористаар хүдэлжэ ороһон байха юм. Һурагшадые механизаторай мэргэжэлдэ һургаха хэрэг Сэлэнгын аймагай Загастайн, Ноёхоной дунда һургуулинуудта эмхидхэгдэжэ байнхай.

Тэрэшэлэн хүдөөгэй олон залуушуул СПТУ-да һуралсажа, дээдэ зэргын механизаторай һургаалтай болонод. Мүнөө жэлдэ 2000-гаад залуушуул эдэ һургуулинуудые дүүргэжэ, колхоз, совхозуудта механизатораар хүдэлжэ захалха юм.

Жэлдэ һүүлэй жэлнүүдтэ республикын колхоз, совхозуудта механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсал эмхидхэгдэнэ. Байгша ондо республикын колхоз, совхозуудта ... мянгаад хүбүүд, басагад механизаторай мэргэжэл шудалжа байнхай.

«Хүдөөдэ байнаш — техникэ шудала» гэһэн уряа доро Сэлэнгын аймагай Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой залуушуул, мэргэжэлтэд олоороо һуралсана. Эндэ техникэ шудалха тусхай һуралсал эмхидхэгдэнхэй.

Хүдөөгэй залуушуулай жэл бүхэндэ иимэ олоороо механизаторай мэргэжэл шудалжа байбашье, олонхи колхоз, совхозуудта механизаторнууд дуталдаһаар. Мүнөө үедэ трактор, комбайнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэдэ, аяар хоёр мянгаад механизатор дутуу байна бшуу. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, механизаторай мэргэжэлтэй болоһон залуушуулда анхаралтайгаар хандадаггүй, тэдэндэ түрүүшын үедэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгогдоногүй. Олон ушарта эдэ залуушуулда эгээл муу, хуушан тракторнуудые даалгадаг. Тэдэ эбдэржэ, урагшаа ябадаггүй, тиигэжэ биратай түлөөшье абангүй һалаха ушар гарадаг. Тиигэжэ залуу хүбүүд, басагад урмаа хухаржа, механизаторай ажалһаа холодожо хүлжэдэг байна бшуу.

Энэ талаар Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо жэшээ абамаар. Юуб гэхэдэ, энэ колхоздо механизаторай мэргэжэл шудалһан залуушуулда ехэ анхаралтайгаар хандадаг, тэдэндэ һайн трактор, машинануудые даалгадаг, ажалайнь нормые түрүүшын үедэ багаар тогтоодог. Совет армиһаа ерэһэн залуушуулда, механизаторнуудта мүнгэн тэдхэмжэ үгэдэг, тэдэниие шадабаритай механизатор болгохо бүхы хэмжээ абадаг байна. Механизаторнуудай ажалладаг газарта полевой стануудые һайнаар түхеэрэжэ, тэндэ хүнүүдэй һайнаар амарха, сэнгэхэ арга олгогдонхой. Иимэл хадань залуушуул бүхы нютагтаа үлэжэ, колхозойнгоо үйлэдбэридэ хүдэлдэг болонхой.

Хүдөөгэй дунда һургуулинуудай һурагшадые механизаторай мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэ олониитын анхарал һаа бага табигдана. Тэндэ һурагшадта харуулха, тэдэнэй жолоодожо һураха трактор, автомашинанууд, харуулан ойлгуулха плакадууд, хэрэгсэлнүүд дутамаг байна. Энэ талаар республикын Гэгээрэлэй министерство, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд оролдолго бии гарганагүй.

Хойшодоо эдэ бүхы дутагдалнуудые тэсэхээр бэшэ. Хүдөөгэй ажалшадые, залуушуулые механизаторай мэргэжэлдэ һургаха гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно. Тиихэ зуураа залуу механизаторнуудта анхаралтайгаар хандаха, тэдэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр, урма зоригтойгоор ажаллаха арга олгохо гээшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, тэндэхи партийна организацинуудай нангин уялга мүн.

Хүдөөгэй дунда һургуулинуудые трактор, машинануудаар, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээр хангаха, тэдэндэ механизаторнуудые һургаха тусхай кабинедүүдые байгуулхэ шухала. Тэрэшэлэн колхоз, совхозуудта механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсал һайнаар эмхидхэхэ, һурагшадта һаадгүйгөөр хэшээлдээ ябаха арга олгохо хэрэгтэй. Мүн жэл бүхэндэ шэнэ түхэлэй трактор, машинанууд абтана. Тиимэһээ тэдэниие шудалха һуралсал механизаторнуудай дунда эмхидхэгдэхэ зэргэтэй. Энэ һуралсал эмхидхэхэ талаар колхоз, совхозуудай инженернүүд ехэ харюусалгатай.

Хүдөөгэй залуушуул, комсомолшууд! Бүгэдөөрөө техникэ шудалхын, механизаторай мэргэжэлтэй болохын түлөө оролдоё.

Тодорхойлхы жэлэй габшагай алхамууд

ОЛОНОЙ ДУНДАҺАА ШАЛГАРНАД

— Манай заводой коллектив юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ 328 мянган шпала хюрөөдэжэ гаргаһан юм. Энэ жэлдэ 450 мянган шпала хюрөөдэхэ уялга абаабди. Хүдэлмэришэднай энэ хараа зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна, — гэжэ Хандагатайн леспромхозой шпала хюрөөдэдэг заводой технорук А. М. Понамарев хэлэжэ байгаа һэн.

Заводой коллектив бии байгаа арга боломжонуудаа хаража үзөөд, дундаа һайса хөөрэлдөөд, шэнэ уялга абаа. Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэн техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

Алексей Матвеевич Усмаевай даадаг бригадын хүдэлмэришэд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэнэй дундаһаа шалгарна. Эдэнэр үдэр бүри улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байнхай. Халаан соогоо 400 шпала хюрөөдэхэ даабаряа 450—470-да хүргэдэг байха юм.

— Юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабари болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3 мянган шпала хюрөөдэхэ уялга абаа һэмди. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бултадаа оролдонобди. Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэжэ эрмэлзэнэбди, — гэжэ шпала хюрөөдэгшэдэй бригадир А. М. Усмаев хөөрэнэ.

Тэрэнэй даадаг бригадада хорин хоёр хүн хүдэлнэ. Хүдэлмэришэн бүхэниие шадаха юумэндэнь табиха, хэһэн ажалыень шалгаха зэргэтэй. Алексей Матвеевич Усмаев хүдэлмэришэдтэйгөө үгээе һайн ойлголсодог хүн. Һайнаар хүдэлһэн хүдэлмэришэдөө магтан урмашуулдаг, бүри эдэбхитэйгээр ажаллахыень уряалдаг байна. Тиимэһээл энэ бригадын хүдэлмэришэд халаан бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргана.

Модо хюрөөдэдэг СДТ-4 маркын рама минута сооньшье замханагүй. Хүдэлмэришэд модо хойно хойноһоонь мухарюулан асаржал байна. Алексей Матвеевич Усмаев Владимир Сусаевтай мойсогор модонуудые тэргэ дээрэ гаргажа, хүдэлхэгүйгөөр бүхэлөөд, рамын хюрөөдэ табина. Хэдэхэн минута соо модон хюрөөдэгдэжэ, бэлэн продукци гарана. Гартаа сааһа, карандаш бариһан залуухан эхэнэр модо хюрөөдэдэг рамын хажуугаар эрьелдэнэ. Хюрөөдэгдэһэн шпала наринаар шалгана. Тиигээд лэ хармааһаа тамга гаргаад, үнөөхи шпала дээрэ аржагар тоонуудые даражархина. Энэ хүн техническэ хиналтын таһагай мастер Анна Кончаловская болоно. Танилсабабди. Энэ участогта табадахи жэлээ хүдэлнэ.

Продукциин шанар шалгажа байха эгээл харюусалгатай тушаалда хүдэлнэ.

— Алексей Матвеевич Усмаевай бригадын хүдэлмэришэд голодоһо гаргадаггүй байна. Эдэнэр һайн шанартай продукци гаргахын тула булта оролдоно. Мүнөө продукциингаа 99 процентые һайн шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаана, — гэжэ мастер Анна Кончаловская хүдэлмэришэдые магтажа байгаа һэн.

Алексей Матвеевич Усмаев хорин табадахи жэлээ шпала хюрөөдэхэ ажалда хүдэлнэ. Энэ олон жэл соо нэгэ ажалда хүдэлжэ, яһала дуршэл шадабаритай болоһон. Ажалаа эмхидхэхэдээ ехэ бэрхэ. Хүдэлмэришэдэйнгөө урда шанга эрилтэ табижа шададаг. Модо хюрөөдэдэг рамаяа саг болзор соонь заһабарилжа, техническэ харууһа һайнаар хэдэг. Халаанай үедэ оньһон түхеэрэлгэнүүдынь эбдэржэ минин байха ушар гарадаггүй. «Нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө» гэһэн уряа доро хүдэлнэ. Дүй дуршэлтэй хүдэлмэришэд эбтэй эетэйгээр ажаллажа, һайн шанартай продукци ехээр гаргана бшуу.

Алексей Матвеевич Усмаевай даадаг бригадын коллектив январь һарын даабариһаа гадуур 632 шпала хюрөөдөө. Бригадын түрүү хүдэлмэришэд Юрий Меняев, Владимир Сысоев, Владимир Афанасьев гэгшэд халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. Иимэ урагшаа һанаатай, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэдэй урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ, дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ байһанда этигэмээр даа.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Загарай.

Хахад наһаяа хонин ажалда зорюулһан Ким Ермолаевич Потемкиниие танихагүй хүн бүхы Онохойн совхоз соо үгы ёһотой. Ушарынь хадаа гэр бүлөөрөө ажахынгаа һүрэг хонидые олошоруулжа үдхэдэг энэ нүхэрнай һүүлэй жэлнүүдтэ горитой амжалта туйлаһандаа сууда гаранхай юм. Байгша ондо Ким, Устинья Потемкинтон 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлхээр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, хараалһанаа сүм дүүргэхын түлөө оролдожо байнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ким, Устинья Потемкинтон хурьгадайнгаа байра соо.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

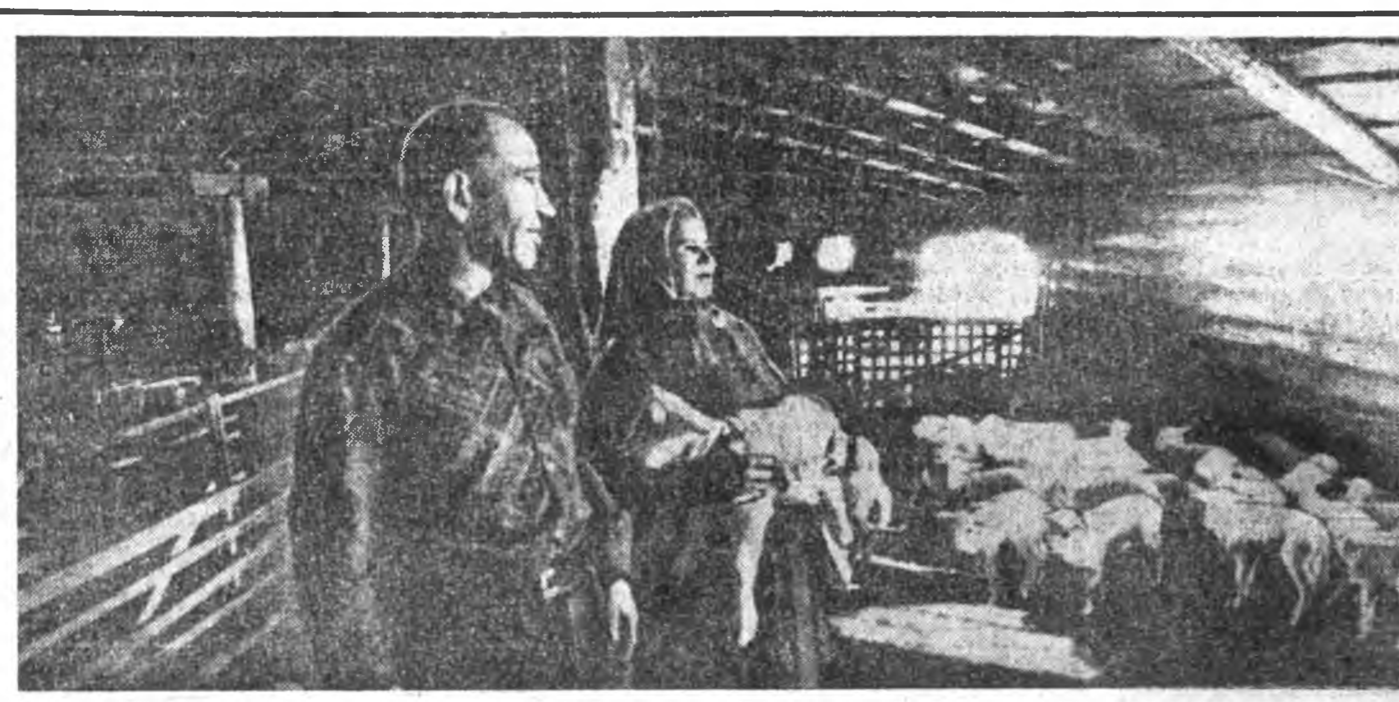

БУРИ ГАБШАГАЙГААР

Манай Багдаринай барилга-заһабарилгын управлениин коллектив аймагайнгаа хүдөөгэй ажалшадта, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ байрын гэрнүүдые, һургуули болон саадуудые баридаг юм. Үнгэрһэн жэл соо 600 мянган түхэригтэ барилга хээ һэмди. Барилгашаднай юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ бүри габшагайгаар хүдэлхэ гэһэн хараа зорилго урдаа табижа, социалис уялга абаһан юм.

Коллективнай байгша оной даабари болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур хоёр бүлэ айлай орохо нэгэ гэр ашаглалгада үгэхөөр шиидэһэн. КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгые һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлэн, хамтын суглаа үнгэргөө бэлэй. Тиигэхэдээ хүдэлмэришэн бүхэниие социалис мүрысөөндэ хабаадуулха, һара бүри дүнгүүдыень гаргажа, эрхимлэгшэдые урмашуулжа байха гэжэ хэлсэгдэһэн байгаа.

Социалис мүрысөөнэй үүргэ улам һайжаруулха гэһэн хараа зорилготойгоор КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай гаргаһан тогтоолые манай коллектив ехэл һайшаана. Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэл соо эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ, хараалагдаһан даабаряа болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжотойбди.

А. КОРЕНЕВ,
Багдаринай барилга-заһабарилгын управлениин директор.

Баунтын аймаг.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

«Забайкаллес» комбинадай Байгалай леспромхозой коллектив үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 10 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, һайн үрэ дүн туйлаһан юм.

СССР-эй ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шангтайгаар Байгалай леспромхоздо барюулагдаа. Энэ түрүү коллектив модо бэлэдхэхэ январь һарынгаа даабари амжалтатайгаар бэелүүлээд, февраль соо бүришье габшагайгаар хүдэлжэ байна.

Н. ТЮРНЕВ.

ХОНОГОЙ —1060 ГРАММААР

Дээдэ-Тайлсын совхозой дүшөөд үхэршэд, тугалшад хоорондоо мүрысэн ажалладаг юм. Һаяхан эдэ «тэмсэлшэдэй» дүнгүүд согсологдожо, эрхимлэгшэдынь тодоруулагдаба.

Үнинэй үхэршэд И. Стрежнев, И. Яковлев, Н. Яковлев, М. Бакиров, И. Михайлов, А. Уварова, Н. Тагаев, В. Афанасьев, Н. Парамонов, М. Кривошеев гэгшэд даажа абаһан һүрэг малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые үнгэрэгшэ һарада сүүдхын 950—1060 граммаар нэмээжэ, хараалагдаһан зорилгоёо үлүүлбэ. Мүнөө совхозой үхэршэд хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой, улам шударгаар ажаллажа, гүрэндэ тарган мяха бүри ехээр тушаахын тула бүхы хүсөөрөө оролдожо байнхай.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

УРДА-ОСЕТИИН АВТОНОМИТО ОБЛАСТЬДО АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

ЦХИНВАЛИ. (Грузиин ССР). (ТАСС). Урда-Осетиин автономито областьдо Арадуудай хани барисаанай орден барюулалгада зорюулагдажа, Грузиин Компартиин Урда-Осетиин областной комитедэй, областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй хамтын баярай суглаан февралиин 19-дэ эндэ болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаа.

Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Г. С. Дзоценидзедэ үгэ үгтэбэ. Үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, нүхэр Л. И. Брежневэй үмэнэһөө автономито областиин ажалшадые халуунаар амаршалаад, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые Г. С. Дзоценидзе уншаад, автономито областиин тугта Арадуудай хани барисаанай орден сугларагшадай нэрьемэ арга ташалган доро зүүлгэв.

Баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд үндэр дээдэ хайра шагналайнь түлөө түрэл партиин, правительстводоо баяр баясхалан хүргөөд, Урда Осетиин ажалшад совет арадуудай агууехэ хани барисаа бэхижүүлхэ, шэн габьяата ажалаараа Эхэ оронойнгоо баялигые арьбадхаха гэжэ КПСС-эй ЦК-е, Совет правительствые, найдуулаа.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

МОСКВАГАЙ АЖАЛШАДАЙ ҮҮСХЭЛ

Үнгэрэгшэ жэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан тугые коллективтэнь барюулалгада зорюулагдаһан митинг Москвадахи МЭЛЗ нэгэдэлэй гол заводто февралиин 19-дэ болобо. Тус нэгэдэлэй электронно приборнууд бэхи, найдамтай байһаараа шалгардаг юм.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ажал хүдэлмэриимнай үндэрөөр сэгнэһэн ушар түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ ажалай шэнэ амжалта, илалтануудые туйлахаар зоригжуулна гэжэ мэдүүлбэд. Хабсаралгын цехэй хүдэлмэрилэгшэ С. Д. Искакова нүхэдэйнгөө зүгһөө иимэ үүсхэл гаргаа: В. И. Ленинэй түрэһэн үдэртэ зорюулагдаһан коммунис субботнигые байгша оной апрелиин 20-до үнгэргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха.

Мастер В. В. Баврина, хүдэлмэрилэгшэ Н. А. Мазетова, залуу заһабаришан Юрий Смирнов энэ үүсхэл һайшаан дэмжээ. Угтамжын түсэбүүдэйнгээ үндэһөөр нэгэдэлэй олон бригаданууд, цехүүд коммунис субботнигой үдэр арьбалһан түүхэй эдээрээ, материалаараа элшэ хүсөөрөө хүдэлхөөр шиидээ гээд үйлэдбэриин түрүүшүүл коллективэйнгээ хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлбэ.

Коммунис субботник байгша оной апрелиин 20-до үнгэргэжэ, ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ, тиигэһэнэй ашаар түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй гүрэнэй даабаряар, угтамжын түсэбөөр хараалагдаһан үндэр бүтээсэ туйлаха гэжэ митингдэ хабаадагшадай абаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Москва-Сортировочная депогой, ниислэлэй «АвтоЗИЛ» гэдэг нэгэдэлэй, «Трехгорная мануфактура» гэжэ комбинадай, станок бүтээдэг «Красный пролетарий» заводой ба бусад хэдэ хэдэн предприятинуудай хүдэлмэришэд 1974 оной апрелиин 20-ниие ажалай «Улаан суббото» болгохо үүсхэл гаргаба.

(ТАСС).

А. А. ГРОМЫКЫН Италида ошоод байһан тухай

РИМ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Албанай хэрэгээр Римдэ ерээд байһан КПСС ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Италиин Президент Дж. Леонетэй февралиин 19-дэ уулзаба.

Хоёр талые һонирхуулдаг асуудалнуудаар А. А. Громыко, Дж. Леоне һанамжануудаа хэлэһэн байна. Европын аюулгүй байдалда хабаатай асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

Хоёр ороной хоорондохи харилсаан яһала һайнаар хүгжэжэ байна гэжэ эдэнэр хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэбэ.

А. А. Громыкын, Дж. Леонегэй хоорондо болоһон хөөрэлдөөн хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

Италиин талаһаа — гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Моро, МИД-эй генеральна секретарь Р. Гайя, Италиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд П. Винчи, совет талаһаа — СССР-һээ Италида байдаг элшэн сайд Н. С. Рыжов, МИД-эй коллегиин гэшүүн Ю. В. Дубинин хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

***

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хүндэлэлдэ Президент Дж. Леоне сайлалга хэбэ.

***

А. А. Громыко Италиин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Руморотой уулзажа, хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудаар, совет-итальян харилсаа холбоое саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар һанамжаяа мэдэлсэбэ.

Хөөрэлдөөн хани ёһоной, үгээе ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

***

А. А. Громыкын, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Морогой хөөрэлдөөнүүд февралиин 19-дэ үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар, ниитэевропын зүблөөнэй хүдэлмэритэй холбоотой асуудалнууд, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хаража үзэгдөө.

СССР-эй ба Италиин хоорондо эрдэм, техникын талаар харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ, Италида Совет консульско эмхи зургаануудые, СССР-тэ Италиин консульско эмхи зургаануудые бии болгохо тухай протоколдо А. А. Громыко, А. Моро гар табиба. СССР-эй генеральна консульство — Миланда, Италиин генеральна консульство Ленинградта бии болгогдохо. Совет-италиин консульско конвенциие эсэслэн баталха тухай грамотануудаа абалсаа.

***

СССР-һээ Италида байдаг элшэн сайд Н. С. Рыжов КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хүндэлэлдэ үдэшэлэн уулзалга хэбэ.

АЖАЛАЙ ИЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ ШАГНАЛ

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, 1973 ондо гол шухала эдлэл хэрэгсэлнүүдые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха түсэбые Москваган ажалшад болзорһоонь урид дүүргээ. Социалис уялганууд үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Эдэ амжалтануудынь үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө: КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан туг ниислэл хотодо барюулагдаа.

Ажалшадай коллективэй түлөөлэгшэдтэй ниислэлэй партийна, совет, профсоюзай, комсомолой эдэбхитэдэй баярай суглаан февралиин 19-дэ Гүрэнэй түбэй концертнэ зал соо болобо. Хотодо үндэр дээдын шагнал барюулалгада тэрэ зорюулагдаһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин, КПСС-эй МК-гай нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп, Моссоведэй Гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов, КПСС-эй МГК-гай секретарьнар, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл суглаанай президиумдэ һууба.

Москвагай профсоюзуудай городской Соведэй Түрүүлэгшэ Л. В. Петров суглаа нээгээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан туг барюулба.

(ТАСС).

Партийна ажабайдал

КОММУНИСТНУУД ТЭМСЭЛДЭ ЖАГСАНХАЙ

Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллективтэ, бүхы коммунистнуудта 1973 он ёhотойл габшагай ажалай жэл болого үгэhэн байна. Заводой партийна комитет ниитын бусад организацинуудтай нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлжэ, ажалшадай hайн hайхан үүсхэл дэмжэн, тэрэниие саашань улам хүгжөөн, ажалыень зүбөөр, эрдэм ухаанай үндэhөөр эмхидхэлсээ. Тэдэнэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаhанайнь ашаар заводой коллектив промышленна продукци, ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжын эд бараа гаргаха табан жэлэй гурбан жэлэй гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид гэхэ гү, али 1973 оной декабриин 1-дэ сүм дүүргэhэн байна. Гурбан жэлэй туршада табан жэлэй даабариhаа гадуур 2 миллион 200 мянган түхэригэй продукци худалдаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэhэнэй, продукциин өөрын үнэ сэн доошолуулhанай ашаар заводто ехэ хэмжээнэй металл, электрын элшэ хүсэн алмагдаа. Ажаhуудалай хэрэглэмжын эд бараа гаргаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

Заводой хүдэлмэришэдэй хубиингаа жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэhэнэй, үйлэдбэридөө шэнэ техникэ ба түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлжэ шадаа бшуу. Энэ хэрэгтэ заводой коммунистнууд өөhэдынгөө хубитые ехээр оруулаа, мүнөөшье оруулжа байhаар гээд эндэ тэмдэглэхэ шухала.

Тэдэнэр партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ тэмсэлдэ бараанда жагсажа, бүгэдэ ниитын ажалай ехэ эдэбхиие, коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөө толгойлон, бусад нүхэдтөө ажалай, ниитын хүдэлмэри ябуулгын hайн hайхан үльгэр жэшээ харуулна. Хүдэлхэ гол уялгаяа hайнаар дүүргэжэ байдагынь мүнөөдэрэйнь ажал хэрэгүүд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэб, уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, ажалай ехэ амжалтануудые туйлаа. Үнгэрhэн гурбан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэhэн коммунистнуудые тоолохо болоо hаа яhала олон. Хэлэhэнээ баталхын тула нэгэ-хоёр жэшээ дурдая. Ябажа байгаа 9-дэхи табан жэлэй түсэбүүдые хараалагдаhан сагhаа уридшалан дүүргэхын түлөө бүхы цех, таhагууд, мастерска участок, бригада, бүлэгүүд ба заводой коллективэй гэшүүн бүхэн дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа hэн. Тиигэжэ завод дотор социалис мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрhэн байна.

Мүрысөөндэ шалгарhан коллективүүд яhала олон. Коммунистнууд В. А. Свирид, Г. М. Ключерев болон В. Власовай хүтэлбэрилдэг бригаданууд дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаhанай түлөө «СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ бригада» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Гадна коммунистнууд А. Мальцев, токарь Н. А. Савин (электромеханическа цех), слесарь Л. А. Тараканoвский (кран бүтээлгын цех) болон бусад заводой эрхим түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо ородог. Кран бүтээлгын цехэй үнинэй коммунист М. Ф. Мостовской-Голубенко гэгшэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэн байхаhаа гадна, эдэбхи ехэтэй агитатор юм. Энэ нүхэр залуушуулай дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Заводой 142 коммунист «Коммунис ажалай ударник» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Коммунис ажалай диилэнхи олон коллективүүдые коммунистнууд толгойлно. Жэшээнь, А. Ф. Безбородовой хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай электромеханическа цех заводой эгээл ехэнь болоно.

Урлан narижуулгын, ухаалан зохёолгын үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар заводой коммунистнууд, хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта хубитаяа ехээр оруулжа байдаг. hүүлэй жэлнүүдтэ тэдэнэй үүсхэлээр 350 үнэтэ дурадхалнууд ба хэмжээ ябуулганууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, хэдэн мянган түхэригэй алмалта хэгдэнхэй. Иигэжэ партийна организацинуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулhанай, мүн бүхы гэшүүдэй шан габьяата ажалай ашаар заводой коллектив юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй гурбан кварталда hалбариин машина бүтээлгын предприятинуудай дундаhаа бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ 2-дохи классай hуури эзэлжэ ябаа.

Хоёрдохи hайн юумэн юун бэ гэхэдэ, ажалай журам эбдэгшэд, хүдэлмэридөө шалтагаангүйгөөр гарадаггүй хүнүүд тон үсөөн болоо. Халаанай даабари дүүргэдэггүй хүниие заводто мүноо олохонь бэрхэтэй. Заводто хүдэлдэг бүхы хүдэлмэришэдэй хахадынь өөhэдынгөө хубиин түсэбүүдые нэгэ-хоёр hараар уридшалан дүүргэжэ ябанхай.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалга, мүн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо харюу болгон, 1974 оной арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсон, предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ үшөө ехэ аша үрэтэйгөөр хүдэлхэ, машина, механизмуудые hайнаар хүдэлгэхэ, тэрэнэй миин байха сагые хороохо, хүдэлмэриин үедэ минута бүхэниие гамнахын тула шэнэ уялгануудые абажа байнхай. Тус предприяти жэлэй даабариhаа гадуур миллион хахадай продукци үйлэдбэрилэн гаргахаар хараална.

Москвагай «Компрессор» заводой коллективэй ба оронойнгоо түрүү бусад предприятинуудай эдэбхи үүсхэл дэмжэн, 1974 ондо угтамжын түсэб тэдэнэрэй абаhыень бидэнэр мэдэнэ гээшэбди.

Энээнтэй хамта заводой коммунистнууд урдынхидаал адли hайн hайхан шэнэ үүсхэл гарган, бусадта жэшээ харуулан хүдэлжэ байнхай. Эндэ нэгэ нимэ ганса жэшээ харуулаа hаа болохо гэжэ hанагдана.

Ноябрь hарада болоhон тоосоото hунгалтын партийна суглаан дээрэ электромеханическа цехэй токарь, коммунист В. С. Мещеряков үгэ хэлэхэдээ, Москвагай «Динамо» заводой түрүү хүдэлмэришэдэй үүсхэлые дэмжэхэ гэhэн үүсхэл гаргажа, өөрынгөө табан жэлэй түсэб 1975 оной апрелиин 22-то гэхэ гү, али В. И. Ленинэй түрэhөөр 105 жэлэй ойн hайндэр болотор дүүргэхэ гэhэн шэнэ социалис уялга абаа.

Коммунис ажалай ударник Владимир Сергеевич Мещеряковой үүсхэлые партийна комитет ехээр hайшаан дэмжэhэн байна. Мүнөө хараад үзэхэдэ, заводой хоёр зуу гаран хүдэлмэришэд коммунист Мещеряковой үүсхэл халууннаар дэмжэжэ, өөhэдынгөө табан жэлэй түсэб 1975 оной апрелиин 22 болотор дүүргэхээр эрид зоригжонхой.

1974 оной угтамжын түсэбэй зохёогдожо, бэлэн болоhоной hүүлдэ тэрэниие ажалша коллективүүдтэ тайлбарилан ойлгуулха, хараалhан уялгануудые сүм дүүргэлгэдэ ажалша зониие шадамараар элсүүлхын тула заводой партийна комитет ниитын бусад организацинуудтай хамта эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байhаар. Заводой коллективэй энэ ехэ тэмсэлдэ коммунистнууд эгээ түрүүлэн жагсанхай.

М. ЦЫРЕНОВ,
манай корр.

КПСС-эй РАЙКОМУУДТА

ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД ХАРААЛАГДАНА

Тоосоото hунгалтын аймагай партийна конференциин делегадууд КПСС-эй райкомой тоосоото үедэ хэhэн хүдэлмэриие зүбшэн хэлсэхэдээ, олон дурадхал оруулhан, hанамжаяа хэлэhэн, шүүмжэлхы ажаглалта хэhэн байгаа.

Партиин райкомой эмхидхэлэй таhаг тэдэниие согсолжо, шэнжэлжэ үзэхэтээ хамга, тусхай хэмжээ ябуулгануудые зохёоhон байна. Тэдэ хэмжээ ябуулгануудаа КПСС-эй райкомой бюродо баталуулаа.

Тэдэ хэмжээ ябуулганууд дотор партийна эхин организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри саашадань улам hайжаруулха, хүдөө ажахын үйлэдбэри зүбөөр хүтэлбэрилхэ, культурно-ажаhуудалай, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай ажал ябуулгада ушардаг дутагдалнуудые усадхаха эрилтэ табигдаа.

Хэмжээ ябуулганууд дотор хараалагдаhан юумэнүүдые хүсэндэнь хүргэхэ болзор, дүүргэлтын түлөө харюусаха нюурнууд тодорхойлогдонхой.

hУРГУУЛИИН АСУУДАЛ — БЮРОДО

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаhан «Юрэнхы hуралсалай хүдөөгэй hургуулинуудай хүдэлмэриин байдал саашадань улам hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоолые бэелүүлхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал партиин райкомой пленум дээрэ нёдондо намар зүбшэн хэлсэгдээ hэн.

Пленумэй абаhан тэрэ тогтоолой аймаг дотор мүнөө хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байhые шалгаха зорилгоор тус асуудал КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Тиихэдээ аймагай зарим ажахынуудай, эмхи зургаануудай, hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд hургуулиин шабинарай hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанар hайжаруулха, ажалда мэргэжүүлхэ, материально-техническэ үндэhэ hуури бэхижүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа үшөөл hулаар табина гэжэ бюро элирхэйлээ. hурагшадые механизатор мэргэжэлтэй болгохо асуудал шиидхэбэреэр хүсэд олоодүй байhаар. Бюро хэлсэhэн асуудалаараа тусхай тогтоол абаа.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ — ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

ВЛКСМ-эй гэшүүн Баир Санданович Чимитдоржиев Хэжэнгын совхозой эрхим тракторист юм. Тэрэ газар элдүүрилгын, хуряалгын үедэ тракторaapaa хүдэлмэри хэхэдээ, үдэрэйнгөө нормые ходо 110—130 процентээр дүүргэжэ ябадаг, хэhэн хүдэлмэриинь шанар hайн сэгнэлтэдэ хүртэдэг юм. Совхозой комсомолой организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадалсадаг хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн.

Түрүү механизатор нүхэр Чимитдоржиевые КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха гэhэн Хэжэнгын совхозой парткомой заседаниин абаhан шиидхэбэрине КПСС-эй райкомой бюро баталаа.

Мүн тарашалан Хэжэнгын совхозой тракторист Борис Батуевич Батуев, Загатайн совхозой автослесарь Доржи Санжижапович Даржаев КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абагдаа.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой таhагай даагша.

Мария Трифонова Хяагтын трикотажна фабрикада хүдэлжэ эхилhээр гурбан жэл болобо. Энэ үе соо тэрэ трикотажна хубсаhа нэхэхэ мэргэжэл шудалаад, предприятиингаа түрүүшүүлэй тоодо оронхой. Нэхэгшын мэргэжэл шудалха хэрэгтэнь фабрикын үнинэй хүдэлмэришэд Нина Перевалова, Ксения Афанасьева гэгшэд ехээр туhалhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мария Трифонова.
О. МЕРКУЛОВАЙ фото.

БРИГАДИР БИМБА

ЗУРАГЛАЛ

Бэшүүрэй совхозой түб—Шэбэртэ тосхонhоо зү[…] гараад, үндэрхэн хүтэл дабаадхихада Дабаата […] нэмжыдэг. Ороohото ургамал таридаг 1100-гаад г[…] таряалантай, 200 гаран гектар нуга сабшалантай, 7[…] ра хонитой, hү hаалиин фермэтэй, 10 трактор[…] хүдөө ажахын бэшэшье олон техникэтэй Дабаатын […] торно-таряан ажалай комплексно бригада (Бэш[…] совхозой 1-дэхи отделени) эндэ түбхинэнхэй юм. […] 50-яад үрхэтэ айл энэ тосхондо ажаhууна, ажа[…] Тэдэнэр адууhа мал харууhалхадаа, үбhэ ногоо у[…] хадаа, алтан таряа тарихадаа, шадамар бэрхэ зон[…] лэжэ, совхоз аймагтаа суурхаhаар үнинэй. Үнгэр[…] хүшэр жэлдэшье гектарай дунда зэргээр 14,5 це[…] шэнниcэ, 16 центнер үбhэ ургуулжа, совхоз соо[…] гэдэхи hуури эзэлhэн байна. Бимба Данзанович С[…] мов арба гаран жэлэй туршада энэ бригадые хүт[…] рилнэ.

— Бригадиртантнай хаана байдаг гээшэб? — гэжэ үйлсэдэ ябаhан хүгшөөргэ эхэнэрhээ асуубаб.

— Султам Бимба гү? Тэрэш юун гэртээ hууха hэм бэ. Харанхын хара үглөөгүүр гэртэhээ гараhан байха. Тэрүү-ү тэрэ байна бэшэ аал даа. Зүүн захынхинь гээшэ ха, — гээд хэдэн тракторай хажууда зогсожо байhан гурба-дүрбэн хүн тээшэ хүгшэн зааба.

Бригадиртай уулзажа танилсаад. трактористнуудтаа захяа заабари үгэхыень шагнан зогсобоб.

— Цыденжап. тэрэ hүриеэ зөөгөөд. мүнөөдэртэнь hалгаажа үзэгтыл даа. Зүүн захаhаань адуун орожо эдиhэн байна. hаалишаднай ганиралдахань лэ даа, — гээд бригадир захирhаншье бэшэ, заабарилhаншье бэшэ. харин суггаа хүдэлдэг дүтын нүхэртөө үнэн сэдьхэлhээ хандаhан мэтээр хажуудахи хүндөө хэлэнэ.

«hаалищад ганиралдахань» гэхэдээ малшадта тэбэришье үбhэн үбэлэй сагта үнэтэй гэжэ бригадирай хэлэhые ойлгожорхиhон тракторист урдаhаань хараад. мэхэтэйхэнээр энеэбхилбэ.

— Бимба ахай. хайшаншье гээ hаа. мүнөөдэртөө дууhажа үзэхэ гүбдеэ. — гэжэ тракторист хэлээд, трактортаа бушуухан hуугаад, ажал тээшээ шамдан оцобо.

Бимба Данзанович бэшэшье трактористнуудтаа захяа заабари үгэнэ. Тэрэ түбhэн юумэндэ сухалдахагүй. суггаа ажалладаг хүнүүдэйнгээ урма зориг. эдэбхи үүсхэл бадаруулжа шадаха. түбхин даруу абари зантай. даажа абаhан хэрэгтээ эзэн ёhoop хандадаг. хёрхо нюдэтэй хүн байба...

Харгыдаа хөөрэлдэнэбди. «Тодхолыень оложо дуугараагүй hааш. эрхэhэн морин шэнги гэдэргээ таталдашадаг бидаахан хүншье олоной дунда дайралдадаг даа» гээд Бимба Данзанович хөөрэнэ. «Тодхолыень оложо дуугарха» гэhэн бригадирай бодол тон зүб. Үнэхөөрөөшье. зониие хүтэлбэрилхэ гээшэ орёо хэрэг. Олон ондоо абари зантай, ажабайдалые өөhэдынхеэрээ сэгнэдэг элдэб хүн зонтой хүтэлбэрилэгшэ харилсадаг ха юм. Хэды имэ олон ондоошье hаа. бухы хүдэлмэришэдынь нэгэ бүлын үхибүүд мэтэ эбтэй ээтэйгээр хүдэлхэ ёhотой. Коллективэйнгээ ажал хэ-[illegible]

Бимба Данзановичай гэр Дабаата нютаг соогоо юугээрээшье илгарнагүй. Үйлсэ тээшээ хараhан сонхотой уужам hарууд, үндэр сагаан байшан. Иимэ гэрнүүдтэй айл хүдөө тосхондо олон.

Бимба Данзановичай гэр тухайгаа олон юумэ хэлэнэгүй. Анкетэ соо бэшэжэ байhандал адляар асуудал бүхэндэ тобшохоноор харюусана. Дабаата нютагта түрэhэн. долоодохи класс дүүргээд, эдир наhанhаа ажаллажа эхилhэн намтартай. Теэд ажабайдалайнь юрын энээхэн намтар сооhоо ехэ юумэ ойлгожо, бодомжолжо. бүхэли туужашье бэшэжэ боломоор байгаа hэн.

***

Дайнай үеын хатуу шэрүүн жэлнүүд. Тиигэхэ сагта нютагтань Крупскаягай нэрэмжэтэ колхоз байhан юм. Эдир Бимба хүбүүн түрэл колхоздоо, түрэлхидтөө туhалжа захалаа бэлэй. Нэгэ мэргэжэлтэй заатагүй болохо гэhэн бодол тэрэнэй толгойhоо гарадаггүй hэн. 18-тайхан боломсоороо Элхиин механизациин hургуулиин дүүргэжэ, энэ хүсэлөө бэелүүлбэ. Бага-Куналейн МТС-дэ эльгээгдэжэ. түрэл колхоздоо комбайнераар хүдэлжэ эхилээ. Үглөөнэй бүрүүлhээ үдэшын харанхы болотор «Коммунар» комбайнаараа үдэрэй нормо үлүүлэн дүүргэдэг hэн.

1959 оной таряа хуряалгын халуун хаhын дүүрээд байhан үе. Тиигэхэ үедэ совхозой 1-дэхи отделениие эрхилэгшэ ябаhан, мүнөө Шэбэртын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Ш. Г. Улзытуев мотоциклаар гэртэнь гүйлгэжэ ерэбэ.

— Зай, Бимба, Дабаатынгаа бригадир болоод лэ туршаха болобош. Шамhаамнай ондоо боломоор хүн hанагданагүй. Ажалдаа шалгарhан, нютагайхидтаа хүндэтэй хүмнай гээшэш. Ядахагүй байхаш, — гэжэ эрхилэгшэ хэлэбэ.

— Булад абгай, бирахагүйл гээшэ хаб даа. Эрдэм hургуулишье багатайб. Зондо үгэеэ дуулгажа шадаха эрдэмтэй хүниие ологты, — гээд Бимба Данзанович таhа арсаба.

— Нүхэр, тиигэжэ бү хэлэ. Совхозойнгоо, отделениингээ тала хараlсаха ёhотойш. Ездэжэ үзөөрэй, — гээд. олон үгэдэ дурагүй Бимбын дура гутааха болохогүй гэжэ мэдэдэг эрхилэгшэ мотоциклдаа hуугаад ябашоо hэн.

Бригадир болоод турша гэжэ нютагайхидайнгаа, нүхэдэйнгөө хэлэхэдэ Бимба [illegible]

оролдожо ябан тэ[…]
«Султамай Бимба нөөр[…]
гэхэ мэтээр зарим […]
хорон холтоhоор шэб[…]
хэ. Энээниие дуул[…]
Бимба Данзанович э[…]
шаалаа орогүйгөөр […]
комбайнаа яндайтар […]
тарягаа хадажа ябаа[…]
амидын жаргал гэж[…]
дог болобо. Гэбэшье […]
байн. машинын эб[…]
нюусые үсэд нэтэр[…]
бэдэржэ, заатагүй […]
хамнайб. Мүнөө хүна[…]
ри зангай далда та[…]
«түлхюурые» бэдэржэ[…]
заатагүй «заhажа» я[…]
гэhэн хүсэл тэрэнэй[…]
амаруулхаяа болиб[…]
эрмэлзэлынь илажа […]

Уданшьегүй бригад[…]
рэг заhаран hайн[…]
1964 ондо түрүүш[…]
жалта туйлагдаа. […]
Данзановичай бригад[…]
хүдэлжэ эхилхэдэ, гек[…]
хэнhээ 8—9 центнер […]
10 центнер үбhэ хур[…]
байhан бригада гек[…]
заатагүй дунда зэргэ[…]
18 центнер шэниисэ, […]
нээн үбhэ хуряажа […]
Энэ хадаа бригадир[…]
рүүшын амжалта, […]
шын баяр hэн. Бимб[…]
занович Москва ВД[…]
ошохо түлөөhэгүй […]
коор шагнагдаба.

Эхэ оронойнгоо […]
хотоhоо бусажа […]
бригадир бүришье ур[…]
ригтойгоор ажаллаж[…]
hэн, эрдэмээ дээшэл[…]
хүтэлбэрилхы кадр[…]
бэлдэдэг жэлэй h[…]
дүүргэhэн байна.

1969 ондо бригад[…]
ёрдохи баяр болобо. […]
гайнь коммунистну[…]
ниие партиин гэшүү[…]
гэн дуугаар абаа hэ[…]
ряадай АССР-эй Ве[…]
Соведэй Президиумэ[…]
дэлэлэй хоёр гр[…]
шагнагдаба.

Удаан хөөрэлдэх[…]
олдобогүй. Шэбэрт[…]
ной Соведэй хүнгэ[…]
на ерэжэ газаа зог[…]

— Үнөөхидүүлни […]
ерэбэл даа. Сомов[…]
дэй үүсхэлээр совхо[…]
тэлбэрилэгшэдэй, м[…]
тэдэй зүблөөн hаяар […]
дажа, hү hаали тух[…]
рэлдөөн болохо ю[…]
Үнгэрэгшэ жэлдэ h[…]
дэ худалдаха түсэб[…]
гэжэ шадаагүйбди. […]
донойнгоо дутууе э[…]
дэ хүсэлдүүлхэ ha[…]
бди. Совхозойнгоо б[…]
hаалиин фермэнүүд[…]
жа шалгаха. дутуу д[…]
элирүүлхэ гэлсэhэн[…]
— гэжэ сомоной С[…]
депутат, нииты […]
эдэбхитэйгээр хаба[…]
бригадир Бимба Д[…]
вич ябаха болоhон […]
[illegible]

Б-Н. НАМДЫ[…]
Бэшүүрэй совхоз.

НЭГЭ ҮДЭРЭЙ СЕМИНАР

Үйлэдбэриин экономико ба ударидалгын үндэhэ hуури гэhэн асуудалаар городой промышленна, барилгын, транспортын предприятинуудай экономическа, hургуулинуудай пропагандистнарай нэгэ үдэрэй семинар КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан үнгэргэбэ.

Промышленна предприятинуудай 1973 оной түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд ба 1974 оной зорилгонууд гэhэн асуудалаар КПСС-эй горкомой секретарь Л. Н. Кашкин семинар дээрэ эдидхэл хэбэ.

Зүүн-Сибириин технологическа институдай багша, техническэ эрдэмэй кандидат А. Н. Петров уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Түсэблэлгэ гээшэ ударидалгын гол шухала хэмжээн гэhэн темээр Буряадай АССР-эй госпланай таhагые даагша М. А. Петрунин, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха тухай хүдөө ажахын институдай багша, экономикын эрдэмэй кандидат И. М. Занданов хөөрэжэ үгэбэ. Мүн политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша В. К. Тюрина үгэ хэлэhэн байна.

Манай корр.

Токарь Михаил Рандинай нэрэ соло Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив соо мэдээжэ болоhоор үнинэй. Михаил хорёод жэлдэ тус заводто хүдэлжэ, суднада хэрэгтэй олон детальнуудые бүтээдэг байна. Тэрэнэй бүтээлсэhэн суднанууд ороноймнай уhа голнууд дээгүүр ашаа шэрэнэ. Михаил ямаршье ажал даажа абаа hаа, hайн шанартайгаар, богони болзор соо хэhэн лэ байдаг. Энэ түрүү хүдэлмэришэн юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабари гурбан hараар уридшалан дүүргэhэн юм.

НҮХЭДЭЙНГӨӨ ДУНДА ХҮНДЭТЭЙ

— Михаил Рандин дүршэл шадабаритай, уран гартай, бэрхэ токарь юм. Тиимэhээ эгээл харюусалгатай детальнуудые бүтээхыень найдадаг гээшэбди, — гэжэ судна бүтээлгын заводой механическа цехэй начальник Н. Комаров хүдэлмэришэнөө магтана.

Үнинэй коммунист, түрүү хүдэлмэришэн Михаил Рандин ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Өөрынгөө мэргэжэлдэ хэдэн арбаад залуу хүдэлмэришэдые hургаhан. Тэдэнэртээ саг үргэлжэ туhалдаг, зүбшэл, заабари үгэдэг. Мүнөө механическа цехэй олохон хүдэлмэришэд Михаил Рандинай жэшээгээр хүдэлнэ. Халаан бүринингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Заводой партбюрогой гэшүүнээр hунгагдаhан нүхэр Рандин партийна эхин организацинуудай хүдэлмэри хинан шалгадаг, хододоо туhалдаг юм. Хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ, hайнаар ажаллахыень урялдаг заншалтай. КПСС-эй Советскэ райкомой гэшүүн, ажалай бэрхэ, урагшаа hанаатай хүдэлмэришэн энэ ударник дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа байна.

П. КАЗАРИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь М. Рандин ажалдаа.
С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

УГТАМЖЫН ТҮСЭБ: ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ БА ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРАА БОЛ[…]

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум (1973 он) ба СССР-эй Верховно Соведэй долоодохи сесси ороноймнай арадай ажахын саашанхи хүгжэлтын арга замуудые тодорхойлhон байна. 1974 оной гүрэнэй түсэб дотор ажалай бүтээсые түргөөр дээшэлүүлхэ ба ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые горитойгоор ехэдхэхэ онсо анхарал хандуулагданхай. Энэ зорилготой зохилдуулан, КПСС-эй Центральна Комитет парти, совет арадта хандаhан Хандалга сосгоо бага гаргашатайгаар, hайн шанартай продукци ехээр үгэхэ гэhэн уряа доро түсэбтэ даабаринуудаа болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалаа.

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ олон ондоо юумэнhээ бүридэдэг гээшэ. Тодорхойлон хэлэбэл, шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэлгэ, ашаглагдажа байhан агрегат, машина, механизмуудые улам hайнаар хэрэглэлгэ, ажалай нягта нарин журам, ажалай сагай минута бүхэниие арьбалха шанга гурим болоно. Барилгын болзор хороолго, шэнэ үйлэдбэри ашаглалгада оруулга, продукциин өөрын үные хямдаруулга ба гаргашыень бага болголго — эдэ бүгэдэ үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэ болгохо арга замууд мүн.

Үйлэдбэри хүгжөөхэ гол, тодорхойлхы арга замууд дээрэ тогтобол, баhал өөрын бүридэлтэй байха юм: шэнэ техникэ хэрэглэхэ, эрдэм наукын туйлалтануудые хэрэглэхэ, ажалай эмхидхэл hайжаруулха, хүдэлмэрилэгшэдэй шадабари мэргэжэл саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха гэхэ мэтэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлгэhээ ехэнхидээ дулдыдана бшуу.

Эдэ шэглэлнүүдээр үнгэрhэн жэлдэ бидэнэр нилээд урагшаа дабшаабди. Экономико хүгжөөхэ бодото арга боломжонуудые хэрэглэhэнэй ашаар амжалта туйлагдаа гэжэ тайлбарилха хэрэгтэй. Гэбэшье ашаг үрэ ехэтэй онол аргануудые хэрэглэхэ талаар шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй. Гэбэшье ашаг үрэ ехэтэй онол аргануудые хэрэглэхэ талаар шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ажахые хүтэлбэрилгын - дутагдалнууд hаад ушаруулаа гэжэ дүй дүршэл харуулна.

Экономикоёо саашадань хүгжөөхэ зорилгоор парти хүтэлбэри ба түсэблэлгые тодорхой hайн болгохо, ажахын бүхы ажал ябуулгые hайжаруулгада зорюулагдаhан хэмжээнүүдые зохёоhон байна. Эндэ угтамжын түсэбүүдые абаха ба тэдэнээ хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхын түлөө хүдэлөөн онсо үүргэ дүүргэхэ ёhотой. Арадай ажахын 1974 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө промышленнос-

[illegible]

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл

АЖАЛША ХҮНҮҮДТЭ—АЛДАР СОЛО

Олон түмэн совет хүнүүдэй үнэн зүрхэнһөө оролдожо, ухаан бодол, уран бэлигтэ гарайнгаа эршэ гарган хүдэлжэ, түйлаһан толотомо амжалтануудайнь ашаар эхэ һайхан оромнай улам хүсэтэй, ажабайдалнай бүри баян дэлгэр, болбосон гоё боложо байна.

Ажал гэгшэ хүниие алдаршуулдаг, нэрэ хүндыень улам дээрэ үргэдэг. Манай Совет орон дотор ажалай түрүүшүүл, үйлэдбэридэ юумэ үүсхэгшэд, обществодоо хайшан гээл һаа, эхэ юумэ хэжэ үгэхэмниб гэжэ эрмэлзэжэ ябадаг хүнүүд лэ олондо хүндэтэй, магтаалтай, алдар солоёо дуудуулжа ябана бшуу.

Үнэн зүрхэнһөө урагшаа дүүжэжэ, абьяас оролдолготойгоор хүдэлжэ, бусадта жэшээ харуулан, социалис мүрысөөнэй манлай барижа ябадаг хүнүүдэй ажалые эхэ орон, Коммунис парти, Совет правительствамнай һайшаан үндэрөөр сэгнэдэг, магтаал хайрада хүртөөдэг.

Манай Буряадай республикада сооһье тиимэ мүхэшэгүй зориг эрмэлзэлтэй, бадардашагүй бэлиг шадабаритай ажалша, алдар солотой хүнүүд олон. Эдэнэр республикымнай бүхы хүн зоной омогорхол болоно.

Тэдэ түрүүшүүлэй баян дүй дүршэл, һайн һайхан хүсэл эрмэлзэл, хэжэ байһан ажалайнь эрхим үрэ дүн, эхэ амжалтанууд тухай магтан бэшэһэн бэшэгүүд манай редакцида үдэр бүри олон ородог. Гансахан энээн дээрэһээ харахада, үнэн шударгы ажалша хүнэй арад зоной дунда али тухай эхэ хүндэтэй байһаниие элитээр гэршэлнэ.

Уншагшадай, манай үнинэй эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэдэй бэшэжэ эльгээһэн статья, корреспонденци, зурагалнуудые бултыень тобшолбол, бүхэли ном болохо хэмжээтэй. Эдэ бүхы бэшэгүүдые газетын хуудаһануудта бултыень толилхо аргагүй дээрэһээнь тэдээн соо хэлэгдэһэн гол юумэнүүд тухайнь эндэ тобшохоёор хөөрэхэ хэрэгтэй болобо.

«Үбһэ тэжээлэй хомор, тэр малай үргүүлхэһээ гадуур муудашаһан, үнеэн бүриһөө үдэртөө хүнэгэй арай бүглэхэ тооной һү һаадаг байһан хүшэр хүндэ үедэ Федосия Лукьяничнa Ащенкова «Сибиряк» колхозой һаалиин фермэдэ хүдэлхэеэ һайн дураараа ерээ һэн, — гэжэ хүдөө бэшэгшэ **И. А. Федоров** Түнхэнэй аймагһаа бэшэнэ. — Тэрэ гэһэнһээ хойшо арба гаран жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлжэ, түрүүн үнеэн бүриһөө жэлдээ арай гэжэл 1300—1400 килограмм һү һаадаг һаа, нёдондо тэрэнээ 2230 килограммда хүргөө. Федосия Лукьяничнa жэл бүри шахуу шэнэ гунжадые тушаажа абаад, оролдосотойгоор харууһалжа, һайн үнеэн болгохоор эртэнһээ бэлдэнэ. Энээнэй ашаар шэнэ түрэһэн гунжан бүхэнһөө үдэрэй 10—12 килограмм һү һаадаг. Тиигэжэ саг, хүсэ гамнангүй оролдоод, бүхы 18 үнеэдээ бултыень һү ехэтэй болгожо шадаа. Нүхэр Ащенкова гансашье өөрынгөө урдахи ажал хараад ябадаггүй. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө урагшань дахуулан, илангаяа залуушуулда өөрынгөө дүршэлэ шадабариие дамжуулха гэжэ оролдодог. Тиимэһээ нүхэдынь «манай Лукьяничнa» гээд дулаахханаар нэрлэдэг юм. Нёдондо тэрэ эрхим ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. Байгша ондо Ф. Л. Ащенкова малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, үнеэн бүриһөө 2500 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа».

Мүн энэл аймагһаа уншагша **Р-С. Сымбеев** тэндэхи Туранай совхозой үнинэй малшан Гарма Генинович Падановай ажал тухай бэшээ. «Энэмнай модоор, түмэрөөр юумэ дархалжархиха, хүдэлмэришэ хүдэр гартай, шадамар бэрхэ хүн юм. Мүнөө тэрэ Хойто-Гол нютагтаа тугалнуудые хүхүүлжэ түлжүүлдэг мяханай гүүртын үнеэдые харууһална. Нёдондо Дулма нүхэртэеэ хоюулан 80 гаран үнеэдэй тус бүриһөөнь тугал абажа, тугал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын 900 граммаар нэмээгээ. Малайнгаа байрые жэншэдгүй һайнаар дулаалһан, түхеэрһэнэй ашаар мүнөө үбэлэй янгинама хүйтэниие ямаршье ядалгүй дабажа байнхай» — гэжэ автор бэшэнэ.

«Өөрынгөө түрүүн шэлэжэ абаһан ажалда үнэн зүрхэнһөө дуратай, тэрээндээ бүхы хүсэ шадал, ухаан бодол, бэлиг шадабаряа зорюулдаг хүнүүдэй ёһотойл нэгэниинь Клавдия Петровна Залуцкая болоно» — гэжэ «Байкальские огни» газетын хүдэлмэрилэгшэ **А. Мещенин** Кабанскын аймагһаа бэшэнэ. Байгалай совхозой суута һаалишан нүхэр Залуцкая эгээл хорин жэлэй саада тээ Еланай фермэдэ хүдэлхэеэ ерээ һэн. Үнеэд һү шэмээр бага, бүхы хүдэлмэриин гараар хэгдэдэг, абаха салин хүлһэнэй багашаг — ехэл хүшэр хүндэ байгаашье һаань, тэрэ энэ ажалаа орхёогүй, хэзээдэшье бэрхэтэй гэжэ гомдоогүй. Мүнөө энэ фермын байдал урдынхиһаа тад ондоо болоо, ехэнхи хүдэлмэри оньһожоруулагдаа. Үнеэдэйнь үүлтэр һайжараа, һаалишадай мэргэжэл шадабари дээшэлээ. Олонхи һаалишадынь мүнөө үнеэн бүриһөө 3000 килограммһаа дээшэ һү һаана. Жэшээнь, Клавдия Петровна урдань бүхы үнеэдһээ жэлдээ арай гэжэл 20 гара мянган килограмм һү һаадаг һаа, нёдондо 64 мянган килограмм һаажа тушаагаа.

Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой тракторно-тарян ажалай бригадын бригадир, «Республикын габьяата механизатор» Александр Трофимович Шитиков тэрэнэй нүхэр бэрхэ һаалишан Аграфена Гавриловна хоёрой гэр бүлын ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай хүдөө бэшэгшэ **А. Халтуев** яһала һонирхолтойгоор зураглан харуулна.

Хаанашье, ямаршье газарта хүдэлхэдөө, түрүүшүүл эдэбхи үүсхэл гаргажа, бүхы коллектив, сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө урагшань татахые оролдожо ябадаг. Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада харюу болгон, мүн ажалшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые һайшаан дэмжэжэ, хамагһаа урид ажалай түрүүшүүл лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа, продукци ехээр, һайн шанартайгаар, гаргаша багатайгаар үйлэдбэрилхын түлөө тэмсэл эхилээ. Тэдэнэр мүнөөдэр үглөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлгэтэй ажаллана. Удаань түрүүшүүлэй жэшээгээр бүхэли коллективүүд угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа байна бшуу.

«Оймороой совхозой нэгэдэхи фермын һаалишад нёдондо малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсожо, муу бэшэ үрэ дүн түйлаад, шэнэ жэлдэ ажалайнгаа эршые улам шангадхаба. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ энэ үедэ бүхы үнеэдһээ үдэртөө 1025 килограмм һү һаадаг байгаа һаа, мүнөө тэрэнээ 1365 килограммда хүргөө. Нёдондо һү ехээр һааһан һаалишад Т. Ф. Карпова, О. Дальшаев, А. Бильтуева гэгшэд бүришье ехэ һү һаана. Саашадаа сагаан эдеэ ехээр, гаргаша багатайгаар абахын тула үнеэдтээ шэмэтэ тэжээл — корнеплодуудые буйлуулһан, микрозүйлнүүдые холилсоһон тэжээл эдюулдэг болохоор хараална», — гэжэ хүдөө бэшэгшэ **С. Жанчипов** Кабанскын аймагһаа мэдээсэнэ.

Байгша ондо ноябриин 7 болотор бүхыдөө 5400 центнер һү һаажа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 1000 центнер һү абаха зорилго урдаа табяад хүдэлжэ байһан Хүрбын совхозой Тээгдын фермын малшадай хүсэл эрмэлзэл тухай «Шэнэ Үдэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ **Г. Хагоев**, хүдөө бэшэгшэ **Ц-Х. Гомбодоржиева** гэгшэд Хориин аймагһаа бэшэнэ. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула тэмсэжэ, эндэхи һаалишад Фаина Сафронова, Дыжит Дагбаева гэгшэд үнеэдэйнгээ һү шэмые мүнөө эрид дээшэлүүлжэ байнхай. Тус ажахын түрүү хонишод Ц. Холхонова, И. Колесников гэгшэд энэ жэлдэ эхэ хонин бүриһөө хурьга абахын түлөө мүрысэхэ гэжэ шиидээ.

Табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ эрхим үрэ дүн түйлахын тула Баргажанай аймагай Уланай колхозой малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан тухайнь хүдөө бэшэгшэ, бригадын партийна эхин организацийн секретарь **Г. Бадмаев** бэшэнэ. Колхозой бүхы хонишод энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга түлжүүлхэ уялга абаһан аад, мүнөө тэрэнээ улам дээшэлүүлжэ, 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга томо болгохо зорилготой. Түрүү хонишодынь Г. Эрдынеев, П. Бубеев, А. Самбаев гэгшэд хонин бүхэнһөө хурьга түлжүүлхэ уялга абаа. Хонин бүхэнһөө нёдондонойхиһоо 250 граммаар ехэ нооһо хайшалха юм. Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхэ арга боломжо, хүсэншье бии. Энэ жэлдэ хонин бүхэндэ 1 центнер үбһэн бэлэдхэгдэнхэй. Ороохо тарянай һайн ургаса абаһанай ашаар хонин бүхэндэ үдэрэй 500 грамм талха таряа эдюулнэ гэжэ бэшэгэй автор мэдээсэнэ.

Ой тайга, үндэр хада уула газартай, шэрүүн хүйтэн уларилтай Ахын аймагай малшадай шэн зоригтойгоор хүдэлжэ байһан тухай Орлик тосхонһоо **Ц. Цыбденов** бэшэнэ. «Эндэхи «Улаан Аха», «Коммунизм», «Октябриин 50 жэл» колхозуудай түрүү хонишод, һаалишад, мал адуулагшад баһал бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой. Һаяхан болоһон аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ эрхим хонишод Н. Осохеев, Е. Будаев, һаалишад Д. Галсанова, Д. Ендонова, мал адуулагшад Т. Габанов, Ж. Унжуев, С. Семенов гэгшэд нүхэдтөө эдэбхи үүсхэлэй үльгэр жэшээ харуулжа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа, бүхы малшадаа мүрысөөндэ урялаа» — гээд автор бэшэг соогоо заана.

Гэхэтэй хамта малшадай абаһан уялгаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь һаад ушаруулжа байһан ажалай эмхидхэлэй дутагдалнууд тухайшье шүүмжэлэн бэшэһэн статьянууд редакцида ерэнэ. Мүнөө Охин-Булагай совхоздо хонидой түл абалгын тон харюусалгатай халуун хүдэлмэриин эхилээд байхада, тэндэхи хонишодой байдаг газарнуудта автолавканууд ябанагүй, медицинскэ, соёл культурыншье хүдэлмэрилэгшэд баһал тиишэ хүлөө таташанхай гэжэ хүдөө бэшэгшэ **В. Борисов** Бэшүүрһээ мэдээсэнэ.

Саашадаа манай газетын эдэбхитэй уншагшад, хүдөө бэшэгшэд нютагайнгаа түрүүшүүлэй дүй дүршэл, хүсэл эрмэлзэл, һанал бодолнууд тухай, мүн ажалдань һаад хэжэ байһан дутагдалнууд тухай ходо бэшэжэ, мэдээсэжэ байха бээз гэжэ найданабди.

БАЙГААЛИИЕ МАГТАН ДУУЛАГША

— Би лирик хүм, — гээд Георгий Баженов өөр тухайгаа хэлэдэг. Тэрэ, үнэхөөрөөшье, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэһэн мэдэрэл дамжуулха гэжэ оролдодог зурааша юм.

...Үбэл орожо ерэбэ. Түрүүшын саһан зөөлэхэн хиборээр газар дайдые, гэрэй оройнуудые хушаба. Намдуу аалин. Гансал хорео зубшан алхалжа ябаа эхэнэрэй хүл доро саһан шаршаганаха шэнги. Үбэлэй үдэрэй энэ байдалые уран зурааша «Сэнхирхэн гэрнүүд» гэһэн зураг соогоо һайнаар, хүнэй үнэншэмөөр харуулжа шадаа. «Намарай набшаһад» гэһэн зурагтаа тэрэ байгаалиин байдал ямар дулаахахнаар зураглана гээшэб. Үгышье һаа, «Түрүүшын саһан». Аалихан унаһан абаахай саһад үрдилдэн, бэе бэеэ намнасалдан, газарта унаха шэнги.

Г. Баженов — Буряадай уран зураашад сооһоо эгээл түрүүн дээдэ һургуулитай болоо бэлэй. Тэрэ 1958 ондо Киевэй уран зурагай институт дүүргэһэн юм. Буряадай искусство ба литературын хоёрдохи декадада бэлэдхэлэй түлэг дунда ябажа байхада, Г. Баженов һургуулияа дүүргэжэ, түрэл нютагаа бусажа ерээ бэлэй.

Декадын үедэ эмхидхэгдэһэн выставкэдэ тэрэнэй 12 зураг табигдажа, харагшад яһала һайнаар сэгнээ бэлэй. «Тэрэнги», «Түрэл аялга», «Аадарай урда тээ», «Хамар Дабаан», «Уһалалгада» гэһэн зурагуудынь зурагшын бэлиг шадабариие һайнаар гэршэлнэ. Эдэ зурагуудынь мүнөө Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ музейдэ хадагалагдажа байдаг. 1963 ондо бэшэһэн «Түрүүшын хабар» гэһэн зурагынь ехэл һаруулаар, һонороор харагдадаг, хүнэй сэдьхэлдэ ямаршьеб даа баяртай мэдэрэл түрүүлдэг. Урин сагай үедэ байгаалиин һэргэн бадаржа байһые ехэ зохидоор харуулаа. Сэсэрлиг соохи һандали дээрэ үхибүүгээ тэбэреэд һууһан эхэнэрэй дүрэ томоор, тодоор зураглагданхай. Хабарай дулаахан наран эхын нямһал һайхан шарайе, мансылаатай үхибүү, түрүүшын ургы ногоо элшээрээ эльбэжэ байһандал.

Г. Баженов ходол мастерской соогоо һуудаггүй, саг үргэлжэ республика соогуураа аяншалан, шэнэ шэнэ зурагуудай темэ, һанал бодол олножо ерэдэг. Жэшээлхэдэ, 1963—1964 онуудта хоёр навигациин турша соо пароход, катер, баржа жолоодогшодтой хамта ябалсаад, нилээд олон этюд зураа. Гайхамшагта Сэлэнгэ мүрэндэ зорюулһан байгаалиин олон һайхан үзэгдэлнүүд энэ аяншалгын дүн болоно.

«Сэлэнгын эхиндэ» гэһэн үлхөө зурагуудынь илангаяа һайнаар, уран хурсаар хэгдээ. Байса, хабсагайн хабшал соогуур урдаһан, хүсэтэ уһанай урасхал шадамар бэрхээр харуулагдана.

Улаан-Үдэ хотын байгуулагдаһаар 300 жэлэй ойдо зорюулһан «Дээдэ-Үдын острог», «Улаан-Үдын оршон тойронхи байдал» гэһэн зурагуудые бэшээ бэлэй. Мүн эндэшье зурааша өөрынгөө онсо маяг, хэлбэри алдаагүй.

Автономито 16 республиканuудай хабаадалгатай «Советская Россия» гэһэн зональна выставкэдэ табигдаһан «Һур харбаан» гэһэн зурагынь Георгий Баженовэй эрхим һайн бүтээлнүүдэй тоодо ородог. Энэ зураг дотороо зурааша арад зоной баяр баясхаланта һайндэрэй амисхаал уранаар дамжуулна.

Утаашаа нилээд утахан энэ зурагта нараар дүүрэн тала, саанань уула хада ногоорно. Наада талаарнь спортын мүрысөө хаража байһан олон тоото хүнүүд бии. Зураашын энэ бүтээлые «Зураг дээрэхи наран» гэжэ журналистнуудай нэгэн тон зүбөөр нэрлээ һэн. Уран зураашын бүтээлнүүдые хаража байхада, Г. Баженов ажабайдалһаа гүнзэгыгөөр үндэһэлһэн өөрынгөө һанал бодолые харагшадта удха түгэлдэрөөр, наринаар дамжуулха гэжэ оролдоно. Гэхэ зуура зураг бүхэниинь өөрын онсо шэнжэтэй, үнгэ будагай, байгуулалтын талаар олон ондоо байдаг.

Георгий Баженов бэлиг талаан ехэтэй, искусствада айхабтар дуратай, зураха шадабарияа саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг зурааша юм.

С. МУНГАЛОВА,
искусство шэнжэлэгшэ.

ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

Захааминай аймагай Михайловкын дунда һургуулида республикын аймагуудай, городой арадай гэгээрэлэй таһагуудые даагшанарай семинар үнгэргэгдэбэ.

Һургуулиин һурагшадые ажал үйлэдбэридэ һургаха, тэдээндэ мэргэжэл олгохо тухай асуудалда энэ семинар зорюулагдаа.

Хэдэ хэдэн элидхэлнүүд эндэ хэгдээ. Һурагшадые ажалда һургаха, хүдөө ажахыда хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ тухайда КПСС-эй Захааминай райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Михеев элидхэл хээ. Һургуули совхозой үйлэдбэри хоёр гэһэн асуудалаар Михайловска совхозой директор Н. Б. Ринчинов, һургуулиин партаһаа таряашанай мэргэжэл эхилдэг тухай темээр Михайловкын дунда һургуулиин директор В. С. Попова гэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Михайловкын дунда һургуулиин үйлэдбэриин бригадануудай хүдэлмэри тухай үйлэдбэриин хэрэг эрхилхэ талаар тус һургуулиин директорэй орлогшо И. К. Злыгостев семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

Һүүлдэнь семинарта хабаадагшад һанамжа бодомжо тухайдаа хөөрэлдөө.

Республикын гэгээрэлэй министр С. С. Дмитриев семинарта хэлсэгдэһэн асуудалнуудые тобшолһон байна.

Семинарта хабаадагшад Михайловкын дунда һургуулиин һуралсалай талмай дээрэ һурагшадай трактор жолоодохыень харабад. Удаань Михайловкын дунда һургуулиин, Закаменск городой нэгэдэхи дунда һургуулиин хүдэлмэритэй танилсаһан байна.

А. ТУДУНОВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ДОКТОРСКО ДИССЕРТАЦИ

Львов хотын университедэй экономическа факультедтэ шэнэ багша — экономикын эрдэмэй доктор Михаил Баранов хүдэлмэрилдэг болобо. Энэ ушар юрын үзэгдэл шэнгеэр даб дээрэ һанагдажа магад. Юундэб гэхэдэ, докторой нэрэ зэргэтэй 54 багша эндэ бии бшуу. Харин нүхэр Баранов багша байхаһаа гадна, баһа Украиныен томо колхозуудай нэгэнэй түрүүлэгшээр ажалладаг ха юм.

Львовһоо 12 километрэй зайда оршодог Куликово тосхоной таряашад 1945 ондо хамтын ажахы эмхидхээд, нютагайнгаа эгээн эрдэмтэй хүниие — Михаил Барановые түрүүлэгшээр һунгаһан байгаа. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 26 наһатай түрүүлэгшэ болбосоролой аттестат абажа үрдеэгүйшье һаа, ондоо һургуули гараһан: Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ томо партизан соединениин штабые толгойлһон байха юм.

...Түрүүшээр хүндэ хүшэр байба. Тосхониинь тон ехээр һандаргагдаһан байгаа. Фашистнууд намнагдан зугадахадаа, үгы хэжэ, галдажа боломоор бүхы юумые бултыень һалгааһан байшоо. Шэнэ артелиин бүхы баялигынь: хоёр муухан плуг, зургаан морин, дүрбэн үнеэн, нэгэ хонин байһан. Он жэлнүүд ошожо. Хамаг юумэн хубилаа. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хүдөө ажахын хүсэтэ предприяти болонхой: эндэ 50 трактор, хорёод комбайн, өөрын хоёр завод (үрэ жэмэс ба овощой, хирпиисын). Жэлэйнь олзо оршо 4 миллион түхэриг болоно. Михаил Баранов үнгэрһэн 20 гаран жэлэй турша соо энэ ажахые таһалгаряагүй хүтэлбэрилөө.

Олон юумэ хараһан, ехэ юумэ үзэһэн энэ хүн һахал ургажа үрдеэгүй хүбүүдтэй хамта партада һууха ушартай болоо бэлэй. Гэртээ гүйсэдхэхэ даабаринуудые үдэшэ орой, заримдаа һүниндөөшье дүүргэдэг байба. Арбан класс амжалтатайгаар дүүргэһэнэй аттестат абаад, институтда ороһон, һүүлээрнь аспирантурада һуража, кандидадай диссертаци бариһан байгаа.

Михаил Баранов хамта хүдэлдэг нүхэдөө шэнжэлхы хүдэлмэридэ хабаадуулһан байна. Мүнөө колхоздонь хоёр түб — экономическа совет, экономическа шэнжэлгын бюро эмхидхэгдэнхэй.

«Тоолоожо һураха» шухала гэһэн Ленинэй мэдээжэ заабариие коммунист Михаил Баранов хүдэлмэриингөө гол гурим болгонхой. Һайтар бодомжологдожо, экономическа талаарнь шэнжэлэгдэжэ эмхидхэгдэһэн колхозой үйлэдбэриин шэнэ һалбаринууд дээрэ дурдагдаһанай жэшээ баримта болоно. Түрүүлэгшын дурадхалаар баригдаһан, үрэ жэмэс буйлуулан шанаржуулха цех колхозой кассада жэл бүри хэдэ мянган түхэриг олзо оруулна. Өөрын түүхэй эдүүдые өөһэдтөө буйлуулан хэрэглэбэл, экономическа талаараа ашагтай гэжэ мэдэһэн колхозой правлени уданшьегүй тоһоной завод, пилорама бариха, арһа элдүүрилдэг үйлэдбэри эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн юм.

«Колхозой промышленность» гансашье экономическа дүнгүүдээрээ бэшэ, мүн ондоошье зүйлнүүдээрээ анхарал татана. Хүдөө ажахын гол хүдэлмэриин оньһожоруулагдахада, ажал хэхэ хүсэнэй сүлөөржэ үгэдэг байһыень хараада абаха хэрэгтэй.

«Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин габьяата колхозник эндэ ажаһуудаг» гэһэн тэмдэг тус колхозой зарим гэрнүүдтэ үлгөөтэй байдаг. Эндэ хорёод жэлэй хугасаа соо һайнаар хүдэлжэ байгшадта — ажалай ветерануудта иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэ колхозой түрүүлэгшын дурадхалаар олгогдоно. Энэ нэрэ зэргэдэ хүртэмөөр хүнүүдые бригадын, фермын коллективүүд нэрлэн дурадхадаг, һүүлээрнь хамтын суглаан шиидхэдэг юм. Тус асуудалаар түрүүлэгшын һанамжада нэмэлтэ оруулагдаһан: габьяата колхозникуудта түлөөһэгүй байра, транспорт, амарха путёвко үгэхэ, газетэ, журналнуудые түлөөһэгүйгөөр захижа үгэхэ гэхэ мэтын хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай шиидхэбэри хамтын суглаануудай нэгэн дээрэ гаргагдаһан байгаа. Карл Марксын түрэһэн үдэр жэл бүри баяр ёһололой оршон байдалда Марксын нэрэмжэтэ шан барюулагдадаг болонхой. Гэхэтэй хамта, гансал хүдөө ажахыда хүдэлмэрилдэг хүнүүд бэшэ, мүн хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэдшье лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэжэ болохо юм.

Михаил Баранов хүдөө ажахын эрдэмтэ докторой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ зорилготой диссертацияа колхоздохи ажалай түлөөһэнэй, материальна урмашуулгын асуудалнуудта зорюулһан байгаа. Энэнь гансашье томо ажахые толгойлогшын бэшэ, мүн эрдэмтэ-публицистын шэнжэлхы хүдэлмэриин үрэ дүн мүн. Москва, Киев, Львов хотонуудта хэблэгдэһэн хэдэн номууд тэрэнэй түүрһан дороһоо гараһан байха.

Владимир ПОПОВ,
АПН-эй корреспондент.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ХЭШЭЭЛ

Орлигой һургуулинуудай һурагшадай эхэ эсэгэнэрэй ниитын университет нээгдээр гурбан жэл болобо. Ниитын хүсөөр хүдэлдэг энэ университедэй хэшээлнүүдэй программа тиихэдэ зохёон таһаһан, баталан абтаһан бэлэй.

Орлигой дунда һургуулиин багшанар, партийна ба совет зургаануудай, медицинэ хүдэлмэрилэгшэд, эхэ эсэгэнэр өөһэдөө университедэй хэшээлнүүд дээрэ лекцинүүдые уншадаг юм.

Аймагай соёлой байшан соо ниитын университедэй ээлжээтэ хэшээл болобо. Тэдэ хэшээлнүүд дээрэ «Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ талаар гэр бүлын, һургуулиин, олониитын ябуулдаг хүдэлмэри», «Һурагшадай үдэрэйнь гурим ба эхэ эсэгэнэрэй зорилго» гэһэн элидхэлнүүдые Орлигой дунда һургуулиин директор М. П. Галсанова, һургуулиин партийна организациин секретарь, биологи ба химиин багша А. Ш. Аюшеева хэбэ.

Лекторнүүд шагнагшадай һонирхоһон асуудалнуудта харюу үгэбэ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

Аха.

Москвагай урда зүгтэ Чертаново-Северное гэжэ ажаһуудалай шэнэ район баригдажа байна. Хорин мянган хүнэй ажаһууха энэ район мүнөө үеын совет город барилгын жэшээтэ район болохо юм. Тэрэнэй проект зохёолгодо архитекторнүүдһээ гадна, демографууд, социологууд, медигүүд, педагогууд, экономистнууд хабаадалсаһан байна. Городто ажаһуугшадта ажаһуудалай зохид эрхэ байдал байгуулха гэһэн зорилго табигдаһан байна.

Шэнэ районд олон дабхар хэдэн байшан гэрнүүд баригдаха байна.

Чертаново-Северное район сэбэр агаартай, шууя багатай, ногоон тарималнуудаар баян байха юм. Котельнэ, трансформаторна подстанци, складууд, үмсын автомашинануудай гараж гэхэ мэтэ булта газар доро оршохо. Харгынууд байһал газар доогуур татагдаха.

Байрын гэрнүүдтэй зэргэлээд, һуралсалай, соёлой болон худалдаа наймаанай бүлэг барилганууд бодхоогдохо. Жэшээнь, һуралсалай комплексдо һурагшад һураад, амараад, уран һайханай ба спортивна секцинүүдтэ хабаадаха аргатай байха.

Чертаново-Северное районые барилга — Москвагай барилгын Генеральна түсэбэй дүүргэлтын нэгэ шатань болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Чертаново-Северное районой макет.

ТАСС-ай фотохронико.

...хараалһан технико-экономическа түрүү нормативаар үндэһэлэгдэһэн байха ...тэй. Имагтал ажалшадай эдэбхи үүсхэлые предприятиин арга боломжонуудые бүридэлдэ абаха хэрэгтэй ...нэгэдүүлээд байбал, угтамжын түсэбэй дүүргэлтэ ... ашаг үрэтэй байлгань ...гдаха байна.

Ехэ ехэ даабаринуудые зохёолгын үедэ алдуу эндүүнүүдые гаргахагүйн тула ажалай нормо тогтоолгые ...д һайжаруулха шухала. Энэ зорилго шиидхэгдэжэл байна, ехэ юумэн хэгдээшье, ...д гол хүдэлмэринь үшөө ...гдээдүй гээшэ. Промышленность дээрэ техническэ ...энэ һууритай нормын ...тэ хэмжээн 70-һаа нэгэ бага дээшэ процент, зарим даабаринуудта бүри доошо: станок бүтээлгын ба инструментальна промышленностин министерствын — предприятинуудта — 47 шахуу процент, барилгын ба харгы барилгын машина бүтээлгын министерствын предприятинуудта — 41 процент гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Нормо зохёолгые шэнэдхэн һайжаруулха гээшэ бэрхэтэйхэн зорилго. Нормо хубилгаха хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй өөһэдэө хабаадалсахада, энэ асуудал амжалтатай шиидхэгдэдэг байха юм. Энэ талаар Владимирска областиин пластмасса гаргадаг Аксайн заводто, тэрэшэлэн Муромскын Орджоникидзиин нэрэмжэтэ заводто һонирхолтой дүй дүршэл бии. Дурсагдагша предприятинуудта Социалис Ажалай Геройнууд, хүдэлмэришэд А. И. Курылев, Н. Л. Сусляков гэгшэдэй үүсхэлээр нормо шэнэлхын түлөө хүдэлөөндэ жара шахуу мянган түрүү хүдэлмэришэд хабаадаа. Хүдэлмэришэдэй һайн дураарал нормо шэнэлхэдэнь экономическа ашаг үрэнь табан миллионһоо дээшэ түхэриг болоо.

***

КОЛЛЕКТИВЭЙ зохёохы ажал, олониитын эдэбхи үүсхэл — манай үе сагай онсо шэнжэ шанар мүн. Мүнөө үедэ олоной ухаан бодол, олоной зохёохы ажал хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала боложо, угтамжын түсэбэй түлөө хүдэлөөнэй эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангана.

Жэшээнь, ороноймнай ниислэлэй «Компрессор» заводто угтамжын түсэб зохёолго бодото дээрээ бүхы коллективэйнь шиидхэхэ хэрэг болоһон. Олон тоото хүдэлмэришэд, техник, инженер, экономистнуудай хабаадалгатайгаар техническэ зэбсэгжэлгын асуудалнууд шэнжэлэгдээ, шэнэ продукци үйлэдбэрилхэ даабари зохёогдоо, заводоо хангаха асуудалнууд тодорхойлогдоһон байха юм. Бултыень сүм тооложо үзөөд байхадань, предприяти 1974 ондо үйлэдбэриингээ хэмжээе 40 процентээр (түсэбэй ёһоор 34,5 процент) дээшэлүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрын үные хямдаруулха табан жэлэйнгээ даабарие дүүргэжэ шадаха байба. Эдэ нөөсэнүүдые хэрэглэһэнэй ашаар, заводто даабариһаа гадуур 55 холодильник нэмэжэ гаргаха арга олдобо. Иимэ уялга мүн угтамжынь түсэб соошье бэшэгдээ.

Угтамжын энэ түсэбые дүүргэхын тулада заводто мянга шахуу тонно металл хэрэгтэй болоно. Тоолоожо үзэхэдэнь, хэрэгтэй металлай зарим хуби заводойнь үйлэдбэри дээрэ арьбалагдаха, бэшыень угтамжынгаа түсэб соо гүрэнһөө эрихэ гэжэ хараалаа.

Угтамжын түсэб абахада, коллективтэ хэр ашатай туһатай юм гэһэн асуудал гарана. Аша туһа бии даа. «Компрессор» заводто тоолоожо үзэхэдэнь, угтамжын түсэб соо абаһан үндэр уялгань материальна талаар урмашуулгын фондые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ байба. Хэрбээ завод 55 холодильник түсэбһөө гадуур юрэ гаргаһан байгаа һаа, хүдэлмэришэдтэнь үгтэхэ шан 11 процентээр доогуур байха һэн. Мүнөө угтамжын түсэб зохёоһон ба дүүргэһэнэй түлөө урмашуулгын тусхай гурим хэрэглэгдэнэ. Хэрбээ коллективэй үндэрөөр абтаһан даабаряа ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар, үлүү гаргашагүйгөөр дүүргээд байгаа һаань, шангуудайнь хэмжээн дээгүүр түлэгдэхэ байна.

Экономическа таатай зохид ондоошье эрхэ байдал бии болгогдоно. Тиигэжэ дээгүүр түсэб зохёоп абаха, хамаг нөөсэеэ ашагтайгаар хэрэглэхэ, арадай ажахыда хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилхэ, түүхэй эд, материал арьбалха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга нүхэсэлтэй болоно. Иимэ эрхэ байдалда урмашуулгын мүнгэ зөөри зүбөөр, шадажа хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Гэхэтэй хамта урмашуулгын айхабтар ехэ удха шанартай моральна талые мартажа болохогүй. Социализмын эрхэ байдалда ажал гээшэ гансахан ажамидарал хангалга бэшэ, харин совет хүнэй нангин уялга, нэрэ хүндын хэрэг мүн болоно. Тиимэ байһан тула моральна урмашуулга ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Материальна ба моральна урмашуулгые зүбөөр, таараалдуулан хэрэглэхэ гээшэ мүнөө тон шухала болонхой. Энэ асуудал нэн түрүүн экономико хүгжөөхэ генеральна хараа шэглэлтэй нягта холбоотой. Энээн туһаа бүри тодорхойгоор хэлэбэл, материальна, мүн моральнашье урмашуулганууд хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, предприяти болон нэгэдэлнүүдэй үйлэдбэриин үрэ дүнгүүдые һайжаруулгада туһалха ёһотой.

Энэ ушарта моральна урмашуулгын удха шанар, хүндэ саашадаа улам ургаха байна. Юуб гэхэдэ, коллективэй зүгһөө хүргэгдэлэн баяр баясхалан, хүнэй хэһэн ажалыень ниитын зүгһөө мэдэрхэ ба хүндэлхэ гээшэ ямаршье юумэнһээ үнэтэй ха юм. Парти ба правительство хүнүүдэй хэһэн ажалые үндэрөөр сэгнэнэ. Табан жэлэй гурбадахи жэлдэ түсэб, уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ амжалта түйлаһан промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын олон түрүүшүүл орден, медальнуудаар шагнагдаа. Тэрэ тоодо олон хүнүүд Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Һаяхан бии болгоһон Ажалай алдар солын I, II ба III шатын ордэнуудай, «Ажалай ветеран» гэһэн медалиин социалис мүрысөө үргэдхэлгэдэ нүлөөлхэ байһан мэдээжэ.

***

МОСКВАГАЙ ажалшадай үүсхэлээр эхилһэн угтамжын түсэбэй түлөө хүдэлөөн орон доторнай улам үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна. Ажалша түрүү коллективүүд арга боломжонуудаа элирүүлэн тоолоожо, дээшэлүүлэгдэһэн даабаринуудые абана. Алдар сууда гараһан Щекинскэ химкомбинадай коллектив 1974 оной угтамжынгаа түсэб соо үйлэдбэриингөө хэмжээе 18,5 процентээр, ажалай бүтээсые 32,8 процентээр дээшэлүүлжэ, табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан 1975 оной хэмжээндэ хүрэхэ гэжэ шиидээ.

Л. БУЛОЧНИКОВА,
экономическа эрдэмэй доктор, профессор.

ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Республикын хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн hаяхан Улаан-Үдэ хотодо болобо.

Зүблөөндэ хабаадагшад — номой, газетэ, журналнуудай хэблэлэй, республикын, аймагай типографинуудай, номой наймаанай хүдэлмэрилэгшэд Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй хэблэлэй, типографиин, номой худалдаа наймаанай управлениин начальник нүхэр Н. Б. Павловай хэhэн элидхэлые шагнаа.

«1973 ондо абтаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүд, 1974 оной зорилгонууд» гэhэн асуудалаар нүхэр Павлов элидхэл хэхэдээ управлениин мэдэлдэ байдаг предприятинууд болон эмхи зургаанууд юhэдэхи табан жэлэй, шиидхэхы гурбадахи жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын, республикынгаа ойн баярые хүндэтэйгөөр угтахын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоод, продукци бүтээн гаргажа наймаалха, ном, журналнуудые хэблэн гаргаха жэлэйнгээ даабарие декабриин 26-да дүүргээ гэжэ тэмдэглээ. Эд бараа наймаалха түсэбэнь нилээд үлүүлэн дүүргэгдээд, технико-экономическа дүнгүүдынь hайжарhан байна.

Промышленна үйлэдбэриинь хэмжээн саада жэлэйхитэй сасуулбал, 1973 ондо 2,7 процентээр, ажалайнь бүтээсэ 3,7 процентээр дээшэлээ. Түсэбhөө гадуур 42,4 мянган түхэригэй продукци наймаалагдаа.

Предприятинууд болон эмхи зургаануудай материально-техническэ бааза hайжаруулха талаар нилээд ехэ ажал хэгдээ. Жэлэй турша соо аймагуудта 2 шэнэ типографи баригдажа тушаагдаhаа гадна, 350 шэнэ техникэ хэрэглэгдэжэ эхилээ. «Октябриин Туяа» гэжэ нэрэтэй АПН-эй журнал республикын типографида хэблэгдэдэг болоо.

Баргажанай, Яруунын, Захааминай, Загарайн, Ивалгын, Бабушкинай, Гусиноозёрскын, мүн бусадшье аймагуудай типографинууд табан жэлэй шиидхэхы жэлые hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэээ.

Гэхэ зуура, управлениин предприяти болон эмхи зургаануудта үшөөл горитой дутагдалнууд бии байhаар. Республикын, мүн аймагай олохон типографида түхеэрэлгэ муугаар хэрэглэгдэнэ, ехэнхи ушарта шанар муутай продукци бүтээн гаргагдана. Нилээд олон ном, журналнууд болон газетэнүүд шанар муутайгаар хэблэгдэнэ. Номой хэблэл үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбөөр хараалагдаhан 8 ном гаргажа шадаагүй, хүдөө ажахын, промышленностиин асуудалнуудаар үшөөл үсөөн ном гаргагдана. Хэблэлнүүд болон типографинуудта саарhан хайша хэрэгээр ашаглагдана. Хүнүүдэй hуралсал хангалтагүйгөөр табигдахаhаа гадна, ажалай журам hула байна.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэн болоҗо, Буряадай книготоргын директор С. А. Норбоев, Захааминай аймагай типографиин директор И. А. Ловцов, республикын типографиин директор В. В. Мисников, Бэшүүрэй аймагай типографиин хүдэлмэрилэгшэ А. С. Петрова, Буряадай номой хэблэлэй директор Д. Д. Дугаров, Зэдын аймагай типографиин хүдэлмэрилэгшэ А. С. Синюшкина, республикын типографиин печатник В. Т. Драган болон бусад үгэ хэлээ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын орлогшо В. А. Сахьянов, КПСС-эй обкомой хэблэлэй таhагые даагша нүхэр И. Р. Очиров гэгшэд зүблөөндэ хабаадалсажа үгэ хэлэhэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад 1974 оной социалис уялгануудые абаа. hүүлдэнь үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ «Социалис мүрысөөндэ илагшад» гэhэн значогууд, Хүндэлэлэй грамотанууд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Ц. СУБАНОВ.

КУБЫН ФЛОДОЙ ЕРЭЭДҮЙН МОРЯГУУД

Одессын дээдэ инженерно-далайн училищида Кубын флодой ерээдүйн капитанууд, инженер-электромеханигууд, инженер-судна жолоодогшод hурана. Тэдэнэр үетэнтэйгөө, манай ороной республикын түлөөлэгшэдтэй хамта далайн мэргэжэл шудална, hуралсалай-үйлэдбэриин судналуудта практика гарана.

Зураг дээрэ: электротехникын теоретическэ үндэhэ шудалан үзэдэг кафедрын начальник Игорь Петрович Панов Кубаhаа ерэhэн хүбүүдтэй, электротехническэ факультедэй гурбадахи курсын курсантнуудтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭДЭБХИТЭН

Иван Петрович Ловцов Кабанскын аймагай граждан оборонын штабай начальнигаар арбаад жэлэй туршада ажаллажа ябана. Нүхэр Ловцовой ударидадаг коллектив республика дотороо хэдэн жэлэй туршада түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Аймагайнь предприяти, эмхи зургаан, hургуулинуудынь мүрысөөн бүхэндэ шалгаржа, ДОСААФ-ай областной комитедэй шан бэлэгүүдтэ хүртэhэн лэ байдаг юм. Жэшээнь, 1971 ондо республикада үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ цементын заводой команда нэгэдэхи, 1973 ондо гурбадахи hуури эзэлээ hэн. Тиихэдэ граждан оборонын үнгэргэдэг хэмжээ ябуулгануудта тус предприятиин санитарна дружинанууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг юм.

Нүхэр Ловцов эрхим эмхидхэгшэ байхаhаа гадна, эдэбхитэй, шадамар бэрхэ пропагандист юм. Үнгэрhэн 1973 оной туршада Иван Петрович арад зоной дунда hэргылэмжын хүдэлмэри ябуулжа байха, мүн санитарна дружинануудай дунда үнгэргэгдэхэ мүрысөөн тухай статьянуудые бэшэжэ, нютагайнгаа хэблэлдэ гаргуулhан байна.

Иван Петрович Ловцов hаяхан зол жаргалта 60 наhаяа гүйсэжэ, «СССР-эй граждан оборонын отличник» гэhэн значогоор, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

А. АЛЕКСАНДРОВ.

СПОРТ — СПОРТ

АЛТАН МЕДАЛЬТАН

— Хоккейгээр ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадана дүн февраль hарын эхеэр хаража үзэхэдэмнай СССР-эй шэнэ чемпион тодороод байгаа hэн. ЦСКА-гай команда бэшэ, харин «Крылья Советов» командын гэшүүд хүндэлэлэй эгээл дээдэ табсандань гараха болоо.

Арбан зургаан жэлэй саада тээ, минии үетэнэй наадажа байха үедэ «Крылья Советов» команда түрүүшынгээ амжалта туйлаа бэлэй. Тэрэ гэхэhээ уламжалан мэдээжэ болоhон энэ командын хоккеистнүүд удаадахи жэлнүүдтэ hанаhанда хүрэжэ наададаггүй hэн. Харин СССР-эй габьяата тренер Борис Павлович Кулагинай 1971 ондо тус командада ерэhэнhээ хойшо горитойхон хубилалта болоо гэжэ тэмдэглэлтэй. Дундуурхи hууринуудые эзэлдэг «Крылья Советов» команда абаhаар түрүүшын эрхим гурбан командын тоодо ороhон байгаа. Харин энэ жэлэй уулзалгануудта үнэн бэеэ бэелжэ наадахадаа, эдэнэрнай ороной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ ха юм.

Командын тренер Кулагин ороной мэдээжэ клубуудта наадажа шадахагүй гэгдэhэн залуу хоккеистнүүд Анисин, Лебедев, Бодунов, Репнев, Климов, Котов, Кухарж, Тюрин, Глухов, Лапин, ветерануд Кузьмин, Шаталов гэгшэдэй бэлэдхэлые дээшэлүүлжэ шадаа.

Эндэ гол шухала юумэниинь гэхэдэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэрэймни оронойнгоо суглуулагдамал командын жиирэй хоккеистнүүдые гэдэргэ сухарихые мэдэхэгүй, шадамар бэрхэ спортсменүүд болгожо гаргаhаниинь hайшаалтай.

«Крылья Советов» командын хоккеистнүүд түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн түрүүшын уулзалгануудhаа hайн талаяа харуулжа эхилhэн байгаа. Москвагай «Динамо» командын гэшүүд энэнние саг соонь обёоржо, эрхим хоккеистнүүд Мальцев, Васильев гэгшэдээ дууряажа наадахые оролдоо. Энээнэйнь аша үрэнь гэхэдэ, командын түрүүшын эрхим гурбанай тоодо ороhониинь гэршэ болоно.

«Динамо» командын абаhан медальнууд Аркадий Иванович Чернышевто эрхим бэлэг болоно. Байгша оной мартын 16-да Аркадий Иванович 60 наhанайнгаа ойе тэмдэглэхэнь. Тэрэ ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн түрүүшын наадананhаа хойшо «Динамо» командые хүтэлбэрилнэ. Үгышье hаа, Чернышевой ударидадаг ороноймнай суглуулагдамал команда дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн наадануудта арба нэгэ удаа алтан медальнуудта хүртөө гээшэ.

Байгша оной февралиин 21-дэ ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадан дүүрэхэнь. Эрхим хоккеистнүүдhээ бүридэhэн ороноймнай суглуулагдамал команда дэлхэйн, Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилхэ нааданда бэлдэжэ эхилхэ юм. Зорилгомнай, урда жэлнүүдэйхидэл адли — түрүү hуури.

Бидэнэртэ, СССР-эй суглуулагдамал командын тренернүүдтэ добтологшодые шэлэн абамаар шадамар бэрхэ хоккеистнүүд олон. Жэшээнь, нэгэдэхи звено — Михайлов — Петров — Харламов. Михайлов — дэлхэйн чемпионуудай капитан, Петров — комсорг. Хоёрдохи звеногой кандидадууд — Мальцев, Шадрин, Якушев, Мартынюк, Зимин. Мальцев мүнөө Москвагай «Динамо» командын капитан, эрхим hайнаар наададаг спортсмен. Дээрэ дурсагдаhан «Спартагай» дүрбэн хоккеистнүүдэй хэдынь Мальцевтай наадаха хаб, абаhаар харюусахын аргагүй.

Гурбадахи звено бүридүүлхэдээ, дүрбэн hайн добтологшодые шэлэн олохо бологдоно. Эндэ «Крылья Советов» командын добтологшод Лебедев, Анисин, Бодунов, Климов тухай хэлэгдэнэ. Эдэнэр hүүлэй үедэ эрхим hайнаар наададаг болоо. Анисин — нюдөө сабшажа үрдеэгүй hуутаршни, шайба сохижо оруулhан лэ байдаг. Бодунов — шайба шангаар сохидог, Лебедев — хүсэ шадалаар hайн, эсэхэ сухахыешье мэдэдэггүй, Климов хадаа хурдан солбон, талмайн баруун, зүүншье талада бии болонхой, шайба гансаараа абаад лэ вратарь тээшэ хиидэжэ ябадаг гуримтай. Мүн добтолгодо табимаар хоккенстнүүд Волчков, Капустин, Репнев, Котов гэгшэдэй нэрые дурдамаар.

Ороной суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаhан вратарьнууд Третьяк, Сидельников гэгшэд «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө, мүн США-гаар айлшалаад ерэхэдээ, шадамар бэрхээр наададаг талаяа харуулжа шадаhан байна.

Бидэнэр, тренернүүдэй hанаа зобоодог нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, хамгаалта болоно. Бидэнэр Рагулин, Давыдов, Кузькин, Ромишевский гэгшэдтэл адляар наададаг хамгаалагшадые бэлэдхэжэ үрдеэгүй гээшэ хабди. Суглуулагдамал командын бүридэлдэ Лутченко, Гусев, Васильев, Цыганков, Кузнецов, Ляпкин, Шаталов, Волченков, Филиппов гэгшэдhээ нэгэ бүлэг хамгаалагшадые тодоруулаад байнхайбди.

Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданай урда тээ — февраль-март hарануудта суглуулагдамал командаяа бүридүүлхэ болонобди. Мүнөө суглуулагдамал командын кандидадууд ороной түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн наадануудай дүүрэхэтэй сасуу, хэдэхэн үдэр амараад, Чехословакиин, Швециин, Финляндиин суглуулагдамал командануудтай нүхэр ёhоной уулзалга үнгэргэхөөр аян замдаа мордохо юм.

В. БОБРОВ,
спортын габьяата мастер, СССР-эй габьяата тренер.
(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАhАА
телефон-телеграф-радио

ТОКИО

ХАНИ БАРИСААНАЙ БҮЛГЭМЭЙ СЪЕЗД

ТАСС

Япон-совет хани барисаанай бүлгэмэй съезд эндэ болобо. Тус бүлгэмэй 10 жэлэй ой энэ жэлдэ гүйсэхэ. 1974 ондо бүлгэмэй хэхэ хүдэлмэриин түсэбые съезд зүбшэлөөд, хүтэлбэрилхы зургаануудай шэнэ гэшүүдые hунгаа.

Хүтэлбэрилхы либерально-демократическа партиин мэдээжэ ажал ябуулагша, парламентын депутат М. Акаги — бүлгэмэй президентээр, Японой социалис партиhаа парламентын депутат С. Хан'ю бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшээр hунгагдаба.

СОФИ

Т. Живков В. Тейтельбоймтой уулзаба

ТАСС

ВКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живков Чилиин Коммунис партиин ЦК-гай Политическэ комиссиин гэшүүн В. Тейтельбоймтой уулзажа, аха дүү коммунис хоёр партиин хоорондохи харилсаае саашаданъ хүгжөөхэ асуудалнуудаар hанамжаяа хэлсэhэн байна.

Чилиин ажалшадай баатарлиг тэмсэлые болгар арадай hайшаан дэмжэлгын хүдэлөөнэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байhан тухай Т. Живков хөөрэбэ. Чилиин патриодуудые Болгариин коммунистнууд, бүхы болгар арад саашадаашье дэмжэхэ байха гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Т. Живков Чилиин социалис партиин генеральна секретарь К. Альтамиранатай уулзажа, хөөрэлдэбэ.

ДЕЛИ

«ТУ-154» соо үнгэргэгдэhэн пресс-конференци

ТАСС

Делиин журналистнуудта зорюулагдажа, юрэ бусын пресс-конференци үнгэргэгдэбэ. Энэнь Дүтын Зүүн зүгэй, Зүүн-Урда Азиин оронуудаар харуулалгын ниидэлгэ хэжэ ябаhан «ТУ-154» түхэлэй совет агаарай онгосо соо эмхидхэгдээ. Бомбейдэ, Калькуттада амжалтатайгаар харуулагдаа.

«Аэрофлодой техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй делегацие толгойлжо ябаhан СССР-эй граждан авиациин ахамад штурман В. Ф. Киселев пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, олон тоото асуудалнуудта дэлгэрэнгы харюу үгэбэ.

«ТУ-154» түхэлэй самолет Индиин авиационно экспертнүүдэй анхарал ехээр татаа. Нютагай хэблэлэй хуудаhануудта тунхаглагдаhан материалнууд дотор «ТУ-154» түхэлэй самолёдой ниидэлгын-техническэ туйлалтанууд үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнэ, тулишэ багаар гаргашалдаг байна.

ВАРШАВА

Харилсаа холбоон тухай хэлсээн

ТАСС

Ойрын арбан жэлэй турша соо хоёр ороной хоорондо соёлой ба научна харилсаа холбоо бэелүүлхэ тухай хэлсээндэ Польшын, МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд С. Ольшовский, Л. Ринчин гар табяа.

ПАРИЖ

Ажалшадые хашана харшална

ТАСС

Чилиин фашис хунтын хүсөөр засаг гартаа абаhанай hүүлээр 500 мянган ажалшад хүдэлмэриhээ гаргагдаhан байна. Нюуса байдалда ороhон Чилиин ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй эдэ баримтанууд «Юманите» газетэдэ тунхаглагдаа.

Чилиин католик хэблэлэй мэдээнүүдэй ёhоор, нэн түрүүн горнягууд, металлургическа промышленностиин ажалшад, гүрэнэй алба хаагшад, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, журналистнууд ажалhаа гаргагдаhан байна гэжэ «Юманите» тэмдэглэнэ.

Нёдондо жэлэй hүүл багта Чилидэ юумэнэй үнэ сэн ехээр хүндэрhэн байна гээд газетэ бэшэнэ.

ДАККА

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТАРИНАР БАНГЛАДЕШТЭ

ТАСС

Бангладешэй Арадай Республикын Национальна ассамблейн уряалаар эндэ ерээд байhан, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Холов түрүүтэй совет парламентаринарай делегаци орон соогуурнь айлшалжа ябана.

СССР-эй делегаци Читтагонг хотодо хүрэжэ, промышленна хэдэн предприятинуудые хараа. Совет айлшад сай тарижа ургуулдаг Силхет округ соогуур ябаба.

Орон соогуурнь аяншалhанай hүүлээр Даккада бусажа ерээд, «Бангладеш—СССР» гэhэн хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэдтэй уулзаhан байна. Бүлгэмэй президент — поэтесса С. Камаль, ороной патриотическа партинуудай түлөөлэгшэд — Арадай национальна партиин түрүүлэгшэ М. Ахмад, Коммунис партиин ЦК-гай секретарь С. Салам гэгшэд уулзалгада хабаадаа.

СССР-эй Верховно Советэй делегациин хүндэлэлдэ Бангладешэй президент Мохамедулла уулзалга эмхидхэжэ, республикын патриотическа ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаhан байна.

ТОКИО

ХҮРШЭ ЁhОНОЙ ХАРИЛСААГАА ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Японой, Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани харилсаае улам үргэдхэхэ шухала гэжэ Хоккайдо арал дээрэхи япон-совет худалдаа наймаанай бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ Ясусабуро Сибано мэдүүлээ. Хоёр жэлэй туршада энэ бүлгэм совет гадаадын худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн эмхинүүдтэй харилсаагаа улам үргэдхэhэн байна гэжэ Сибано ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Японой ба СССР-эй хоорондын худалдаа наймаа үргэдхэхэ зорилготойгоор тус бүлгэм 1972 ондо эмхидхэгдэн байгуулагдаа hэн. Нэн түрүүн Хоккайдо аралай ба Сибириин, Алас-Дурнын районуудай хоорондо худалдаа наймаа улам үргэдхэхөөр хараалагдаhан юм. Японой, СССР-эй хоорондохи хани хүршэ ёhоной харилсаа бэхижүүлхэ шухала гэжэ Хоккайдо аралайхид мэдэрдэг байна. 150 компани, кооператив, предприяти ба олон хүнүүдые нэгэдүүлдэг энэ бүлгэм Японой, Советскэ Союзай хоорондын харилсаанай хурдан түргөөр хүгжэжэ байhые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Нёдондо жэл манай бүлгэмэй, совет гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хоорондо адли тэгшэ эрхэтэй наймаан амжалтатайгаар эмхидхэгдээ hэн гэжэ Я. Сибано мэдүүлбэ. Худалдаа наймаан 1 миллиард иенэй хэмжээтэй болоhон байгаа. Загаhа бэдэржэ олохо аппаратура, загаhа губшаха гүльмэ гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд ба бусад эд бараа СССР-тэ худалдаа hэмди. 1974 ондо 3 миллиард иенэй сэнтэй худалдаа наймаан хэгдэхэ гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхитэй жэшэбэл, 3 дахин ургаха байна.

Совет гадаадын худалдаа наймаанай «Экспортлес» гэжэ нэгэдэл — 60 мянган кубометр, «Дальинторг» гэжэ нэгэдэл 20 мянган кубометр модо манай орондо эльгээхэ болоо гэжэ дуулахадаа, сэдьхэлээ ехээр ханабабди гээд Я. Сибано тэмдэглээ.

ДЕЛИ

ЕХЭЭР hАНААГАА ЗОБОНО

ТАСС

Индиин океанние амгалан байдалай зоно болгохын түлөө Инди хододоо шууд тэмсэдэг байгаа, мүнөөшье тэмсэнэ гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Синг мэдүүлбэ.

Диего-Гарси гэдэг аралые далайн-сэрэгэй бааза болгохо гэhэн Англиин, США-гай правительствануудай шиидхэбэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэhэн парламентын дээдэ палата дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энэ шиидхэбэриhээ уламжалан, Инди ехээр hанаата болоҗо байна гэжэ министр тэмдэглээ. Энэ асуудалаар ямар hанал бодолтой байhан тухайдаа Англиин, Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдтэ мэдүүлээ hэмди гээд тэрэ мэлээсэбэ.

Диего-Гарси гэдэг арал дээрэ сэрэгэй бааза байгуулхые буруушаажа байhанаа дэлхэйн энэ райондохи олонхи гүрэнүүд, тодорхойлон хэлэбэл, Австрали, Бангладеш, Индонези, Малайзи, Таиланд, Шэнэ Зеланди, Шри Ланка мэдүүлээ гээд гадаадын хэрэгүүдэй министр хэлэбэ.

ДЕЛИ

ИНДИИН ПАРЛАМЕНТЫН СЕССИ

ТАСС

Штадуудай советэй, Арадай палатын хамтын заседани Делидэ нээгдэжэ, Индиин парламентын хабарай сесси хүдэлмэреэ эхилбэ. Республикын президент В. В. Гири депутадуудта хандан үгэ хэлэхэдээ, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй гол ёhонуудые үндэhэ болгодог Индиин гадаадын эдэбхитэй политика эб найрамдалай, хани барисаанай, али алинда ашатай туhатай харилсаа холбооной политика бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа гээд тэмдэглэбэ. Л. И. Брежневэй Делидэ ерээд байха үеэр хэгдэhэн хөөрэлдөөнүүд, гар табигдаhан хэлсээнүүд манай оронуудай хоорондохи экономическа харилсаае улам hайжаруулаа.

Индиин-совет хани барисаанай саг үргэлжэ хүгжэн hалбаржа байhандань омогорхон баясанабди. Бусад социалис оронуудтай Индиин харилсаанай хүгжэжэ байhые тэрэ сэгнээ.

Индиин океанние амгалан тайбан зоно болгохо тухай асуудал дээрэ В. В. Гири дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Бүхы дэлхэй дээрэ элшэ хүсэнэй ехээр дуталдажа байhан хүндэ хүшэр үедэ парламентын ээлжээтэ сесси нээгдэбэ гэжэ президент тэмдэглээ. Тиигэбэшье үйлэдбэреэ хүгжөөхэ үргэн ехэ арга боломжонууд манайда бии. Нёдондо жэлэй hүүл багта баян ургаса хуряагдаа hэн. Инди горитой эд бараа харин оронуудта худалдана.

1974—1979 онуудта национальна экономико хүгжөөхэ табадахи табан жэлэй түсэбэй проект олон асуудал шиидхэхэ, нэн түрүүн хүдөө ажахын продукци ехээр үйлэдбэрилхэ арга олгохо байха гээд В. В. Гири мэдүүлээ. Энэ түсэбэй үндэhөөр арад зоной байдал hайжарха, гэгээрэл, элүүрые хамгаалга хүгжэхэ, гэр байрын барилга үргэдхэгдэхэ.

ХАНОЙ

УРДА ВЬЕТНАМАЙ СҮЛӨӨЛЭГДЭhЭН РАЙОНУУДТА

ТАСС

Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэhэн районуудта зүблөөнүүд болоҗо, Вьетнамдахи дай болиулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай Парижай хэлсээндэ гар табиhанай hүүлээр үнгэрhэн жэлэй турша соо экономическа финансын ажал ябуулгын дүнгүүдые согсолhон байна.

Үнгэрhэн жэлэй турша соо Куангнам провинциин сүлөөлэгдэhэн хубида 82 (1—4-дэхи классай), 26 hургуули (5—7-дохи классай) баригдаа гээд хэлэгдэнэ. Үзэг бэшэггүйдэлгые усадхаха 11 мянган кружок провинци дотор эмхидхэгдээ. Тус провинциин революционно засаг захиргаанай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, сүлөөлэгдэhэн зонодо улад зоной дунда үзэг бэшэггүйдэлгые усадхалга 1974 ондо гүйсэд усадхагдаха байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Куангчи провинциин сүлөөлэгдэhэн районуудта барайгар тариха талмайе 27 мянган гектараар үргэдхэхэ гэhэн зорилго революционно захиргаан таряашадай үмэнэ табяа. Эндэ уhалуурнин 72 түхеэрэлгэ hэльбэгдэхэ, 16 шэнэ түхеэрэлгэ заhабарилагдаха байна.

ХАНОЙ

Чилиин патриодуудые хамгаалха

ТАСС

Чилиин арадтай hаналаа нэгэдэлгын митинг эндэ үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ хабаадагшад Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланние, мүн политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэнүүдтэ, концлагерьнуудта хаагдаhан хүнүүдые дары сүлөөлхэ, ороной патриодуудые хашаха, харшалха ябадал болиулха эрилтэ табиба.

ПРАГА. (ТАСС). «Луис Корваланние сүлөөлхэ!», «Чилиин демокрадуудые сүлөөлхэ!», «Пиночедэй хархис хунта арилан тонилог!» — гэhэн уряа лозунгнууд доро Готвальдов хотодохи гутал оёдог «Свит» гэжэ комбинадай хүдэлмэришэдэй митинг болобо.

Нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлhэ Чилиин арадтай hаналаа нэгэдэлгын чехословак жасада дамжуулха гэжэ митингдэ хабаадагшад нэгэ hаналтайгаар шиидхээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Захигшын зүрхэ ханаахын түлөө» мүрысөөндэ хабаадагша А. Белоусовай үгэ. «Коммунистнар үльгэр жэшээ харуулна» — корреспонденци. ТАСС-ай шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда: Загарайн аймагай «Гигант» колхозой тоосоото суглаанhаа тэмдэглэлнүүд. Партийна ажабайдалай хронико. Орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Талын цехэй мастер» — С. Троянай корреспонденци. Нютаг нютагай hонин. Официальна таhаг.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Хилын саана. Нютаг нютагай hонин. Спорт.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Телевизионно hонин. 18.25 — «Хүдөө ажахын эрдэмэй университет».

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Жолоошодто зорюулагдаhан дамжуулга. 20.00 — «Ради жизни на земле» — телевизор харагшадай бэшэгүүдтэ харюусаhан дамжуулга. 20.40 — Совет Армиин дуу, хатарай ансамблиин концерт.

«Орбита». 21.00 — Сибириин асари томо барилганууд. Хоёрдохи дамжуулга. 21.30 — Поэт Евгений Евтушенкын үдэшэ. Советүүдэй Байшангай Колонно залhаа дамжуулга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат (үнгэтэ). ЦСКА — «Крылья Советов».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.30 — Спортын программа. 1. Санаар дэлхэйн чемпионат (үнгэтэ). Эхэнэрнүүдэй урилдаан (10 км.) Швециhээ дамжуулга. 2. Бүмбэгэтэ хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Зоркий» (Кр.). 3. Спортлотогой тираж (үнгэтэ). 20.35 — «Дуу сээжэлдэгты» (үнгэтэ).

УНИШАГТЫ hонирхохо[...] байхат

ЗАГАhАШАНАЙ ОЛЗ[...]

ШУХАГ ОПЕРАЦИ

МОГОЙНУУДЫЕ «НОМГООДХОГШ[...]»

ДУРАНДАА ДАШУУРААД, ХУЛГАЙ ХЭГШЭД

ШАДАБАБ ГЭЭД, ШАБАРТА hУУШАБ[...]

ЧЕМПИОН БОРГООhОН

ПАРИЖАЙ ТҮБТЭ ШОНО БАРИГДАБ[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной февралиин 21. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-03348. Заказ № 004[...]